AZ OSZTÁLYOZÓ VIZSGA TANTÁRGYANKÉNTI, ÉVFOLYAMONKÉNTI KÖVETELMÉNYEI

Kelebia, 2025. augusztus 15.

Készítette:

Kondorossy András igazgató

Illés Anett igazgatóhelyettes

Alsó tagozat:

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Magyar irodalom

1. osztály félévi követelmény

A tanult kis- és nagybetű biztonságos ismeretében tudjon a tanuló némán és hangosan olvasni. Oldja meg a tanító rávezetésével a szavakhoz kapcsolódó ismert típusú feladatokat. Biztosan tájékozódjon a tanuló a vonalrendszerben, tudja alakítani a tanult kisbetűket, az írásjeleket másoláskor, tollbamondáskor és emlékezetből íráskor. Az írás terjedelme kb. 2-4 sor legyen. Másoláskor legfeljebb 3-4 írástechnikai hibát követhet el. A betű és a hang különbségének felismerése. Tudja a tanuló tisztán ejteni a hangokat. Szavakat és szópárokat tudjon utánmondással, helyes időtartammal ejteni. Tudjon köszönni a felnőtteknek és gyermekeknek a napszaknak megfelelően. Tudjon udvariasan megszólítani felnőtteket, gyermekeket. Tudjon helyesen bemutatkozni. Tudjon köszönni a felnőtteknek és gyermekeknek a napszaknak megfelelően. Tudjon udvariasan megszólítani felnőtteket, gyermekeket. Tudjon helyesen bemutatkozni. Tudjon 1-2 mondatot alkotni eseményt ábrázoló képről. Jelezze a tanult módon (tapssal, kopogással) a versek ritmusát.

Magyar nyelv

1. osztály év végi követelmény

Valamennyi kis- és nagybetű biztonságos ismeretében tudjon a tanuló némán és hangosan olvasni. Olvasson a tanuló némán – szóanyagában ismert – 6-8 soros szöveget. Oldja meg a tanító rávezetésével a szöveghez kapcsolódó ismert típusú feladatokat (válogató olvasás, feleletválasztás).
Biztosan tájékozódjon a tanuló a vonalrendszerben, tudja alakítani a kisbetűket, az írásjeleket másoláskor, tollbamondáskor és emlékezetből íráskor. Az írás terjedelme kb. 4-6 sor legyen. Az írás teljesítményének szintje érje el kb. a 8-11 betűt percenként. Másoláskor legfeljebb 2-3 írástechnikai hibát követhet el.

A betű és a hang különbségének felismerése. A szókezdő nagybetű használata ismert esetekben. Tudja a tanuló tisztán ejteni a hangokat. Szavakat és szópárokat tudjon utánmondással, helyes időtartammal ejteni. Tudjon köszönni a felnőtteknek és gyermekeknek a napszaknak megfelelően. Tudjon udvariasan megszólítani felnőtteket, gyermekeket. Tudjon helyesen bemutatkozni.
Tudjon 1-2 mondatot alkotni eseményt ábrázoló képről. Nevezze meg kedves könyvének címét. Ismerje föl, hogy a műköltészeti alkotásoknak van címe, szerzője. Csoportosítsa az olvasott mesék gyakran előforduló szereplőit (csodás lények, emberek, állatok). Különböztesse meg a verset a prózától. Tudja, hogy a verset általában versszakok alkotják. Jelezze a tanult módon (tapssal, kopogással) a versek ritmusát.

Magyar irodalom

2. osztály félévi követelmény

Olvasson a tanuló lassú folyamatossággal. Fogalmazza meg szóban (tömören egy mondattal) azolvasmány egy-egy gondolategységét nevelői segítséggel.

Érzékeltesse a tanuló a beszélő szándékát helyes hanglejtéssel (kijelentő, kérdő mondat) nevelői

minta alapján. Tartson szünetet a mondatok végén.

Használja az Ablak-Zsiráf című gyermeklexikont címszó megadásával.

2. osztály év végi követelmény

Olvasson a tanuló lassú folyamatossággal. Olvasson némán ¾ oldal terjedelmű szöveget. Érzékeltesse

a beszélő szándékát helyes hanglejtéssel a tanult mondatfajták esetében. Tartson szünetet a mondatok végén.

Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát nevelői segítséggel. Az olvasmányokban szereplő

személyek viselkedéséről alkosson véleményt kérdések segítségével.

Használja az Ablak-Zsiráf című gyermeklexikont címszó megadásával.

Nevezze meg 2 könyv írójának nevét, illetve kedvenc olvasmányának címét és szereplőjét.

Magyar nyelv

2. osztály év félévi követelmény

A tanuló írása – a betűk alakja és kapcsolása – a normához közelítsen. Írása legyen könnyen

olvasható.

Az írás terjedelme 5-7 sor legyen. Az írás teljesítményének szintje érje el kb. a 10-15 betűt

percenként.

Másoláskor legfeljebb 2-3 írástechnikai hibát követhet el.

A felismerés és a megnevezés szintjén ismerje a tanuló a tanterv alábbi témáit: az egyszerű mondat

fajtái (kijelentő, kérdő) szavak, szótagok, hang és betű, magán- és mássalhangzók.

Szókapcsolatokat és rövid, egyszerű mondatokat tudjon helyes hangsúllyal és hanglejtéssel ejteni.

Különböztesse meg a verset a prózától. Ismerje fel, hogy a művészeti alkotásoknak van címe,

szerzője. Tudja, hogy a verset versszakok alkotják. Jelezze a tanult módon (tapssal, kopogással) a versek ritmusát.

2. osztály év végi követelmény

A tanuló írása – a betűk alakja és kapcsolása – a normához közelítsen. Írás-munkája legyen könnyen

olvasható. Az írás terjedelme kb. 7-8 sor legyen. Az írás teljesítményének szintje érje el kb. a 12-18

betűt percenként. Másoláskor legfeljebb 1-2 Írástechnikai hibát követhet el. A felismerés és megnevezés szintjén ismerje a tanterv alábbi témáit: egyszerű mondat fajtái (kijelentő, kérdő), szavak, szótagok, hang és betű, magán- és mássalhangzók.

Szókapcsolatokat és rövid, egyszerű mondatokat tudjon helyes hangsúllyal és hanglejtéssel ejteni.

Tudjon köszönni a felnőtteknek és gyermekeknek a napszaknak megfelelően. Tudjon udvariasan megszólítani felnőtteket, gyermekeket. Tudjon helyesen bemutatkozni.

Csoportosítsa az olvasott mesék gyakran előforduló szereplőit (csodás lények, emberek, állatok).

Különböztesse meg a verset a prózától. Ismerje föl, hogy a műköltészeti alkotásoknak van címe, szerzője. Tudja, hogy a verset általában versszakok alkotják. Jelezze a tanult módon (tapssal, kopogással) a versek ritmusát.

Magyar irodalom

3. osztály félévi követelmény

Hangos olvasása közelítsen a természetes beszéd üteméhez.
Olvasson a tanuló némán 1 oldal terjedelmű szöveget. Emeljen ki lényeges információkat kérdések segítségével.
A tartalomjegyzék segítségével gyakorolja a könyvben való tájékozódást.
Ismerje fel a tanult költészeti alkotásokat.

3. osztály év végi követelmény

Olvasson a tanuló a természetes beszéd ütemének megfelelően. Újrakezdést ne kövessen el. Olvasson némán 1 oldal terjedelmű szöveget. Emeljen ki lényeges információkat kérdések segítségével. Tagolja a szöveget szerkezetük szerint hiányos vázlat segítségével. A tartalomjegyzék segítségével gyakorolja a könyvben való tájékozódást.
Tudja a tanult költészeti alkotásokat.

Magyar nyelv

3. osztály félévi követelmény

Az írása legyen könnyen olvasható, írásmunkája tetszetős. Az írás terjedelme kb. 7-8 sor legyen. Az írás teljesítményének szintje érje el a 15-20 betűt percenként. Másolásnál ne kövessen el írástechnikai hibát. Tollbamondáskor 3-4 írástechnikai hibát követhet el. Ismerje fel – összehasonlítás alapján – írástechnikai hibáit és javítsa.
Ismerje fel és tudja megnevezni a tanult anyanyelvi ismereteket.
Tudjon 3-4 mondatos fogalmazást írni a tanult műfajnak megfelelően.

3. osztály év végi követelmény

Az egyéni írás kialakulásának megengedésével (dőlés, betűarányok) írása legyen könnyen olvasható. Írásmunkája legyen tetszetős. Az írás terjedelme kb. 8-10 sor legyen. Az írás teljesítményének szintje érje el a 19-28 betűt percenként. Másolásnál ne kövessen el írástechnikai hibát. Tollbamondáskor 3-4 írástechnikai hibát követhet el. Ismerje fel – összehasonlítás alapján – írástechnikai hibáit és javítsa.
Határozza meg és alkalmazza a tanult anyanyelvi ismereteket. A felismerés és megnevezés szintjén ismerje fel a tanuló a tanterv alábbi témáit: az egyszerű mondat fajtái, a főnév: a köznév és a tulajdonnév néhány változata (személyek, állatok neve), a melléknév, a számnév, az ige: jelen, múlt, jövő idejű igealakok.
Tudjon 5-7 mondatos fogalmazást írni a tanult műfajnak megfelelően.

Magyar irodalom

4. osztály félévi követelmény

Olvasás: Olvasson a tanuló némán másfél oldal terjedelmű szépirodalmi és 1 oldal ismeretterjesztő szöveget. Olvasson az élőbeszéd ütemének megfelelően. Kérdések segítségével tagolja a szöveget. Vázlatírás tanítói segítséggel. Könyvek önálló keresése a könyvtárban.

4. osztály év végi követelményei

Olvasás: Olvasson a tanuló másfél oldal szépirodalmi és 1 oldal ismeretterjesztő szöveget. Olvasson folyamatosan a természetes beszéd ütemének megfelelően. Nevelői kérdések segítségével tagolja a szöveget, fogalmazza meg egy-egy gondolategység lényegét. Vázlatírás tanítói segítséggel.
Könyvek önálló keresése a könyvtárban. Használja a lexikonokat és a szótárakat tanítói segítséggel.
Jegyezze fel (4) kedvenc könyvének címét, írójának (szerzőjének) nevét.

Magyar nyelv

4. osztály félévi követelmény

Helyesírás, anyanyelvismeret: Rendezett, olvasható írás. A tanult szófajok felismerése, megnevezése. A tanult anyanyelvi ismeretek alkalmazása.
Beszédművelés, kommunikáció: Legyen képes a tartalomnak megfelelően elmondani a tanult

verseket, szövegrészeket. Hibáit tudja javítani tanítói minta alapján.

Fogalmazás: A tanult műfajokban legyen képes 5-8 mondatos szöveget írni, megtartva a műfaj sajátosságait. Vázlat alapján tudja tagolni a fogalmazását.

Irodalom: Ismerje fel az olvasott alkotásokat. Ismerje fel a rímeket, vegye észre a rokon értelmű szavakat, jelzős szószerkezeteket.

4. osztály év végi követelmény

Helyesírás, anyanyelvismeret: Rendezett, olvasható írás, gazdaságos szövegelrendezés. A meghatározás és alkalmazás szintjén ismerje a tanult szófajokat. Alkalmazza a tanult anyanyelvi ismereteket. Helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja.

Beszédművelés, kommunikáció: Legyen képes a tartalomnak megfelelő tempóban, hangerővel, hanglejtéssel, helyes artikulációval elmondani a tanult verseket és szövegrészeket. Hibáit tudja javítani nevelői minta alapján.

Fogalmazás: Tudjon a tanuló elbeszélést írni képsor, egyéni vagy közös, illetve olvasmányélmény alapján előkészítés után. Tudja tagolni a fogalmazást közösen készített vázlat alapján. A fogalmazás terjedelme 6-10 mondat legyen.

Irodalom: Ismerje fel a tanuló az olvasott népköltészeti alkotások közül a népmesét, a mondát és a népdalt. Figyelje meg a versekben a rímeket. Vegye észre a szépirodalmi szemelvényekben (vers, próza) a művészi stílus eszközei közül a rokon értelmű szavakat, jelzős szószerkezeteket.

Matematika

1. évfolyam félévi követelmény

Számfogalma biztos a 10-es számkörben. Képes a 10-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, összehasonlításra, azonosításra, közös tulajdonság felismerésére. A több, kevesebb, ugyannyi fogalmát helyesen használja. Képes néhány elem sorba rendezésére próbálgatással. A számokat 10-ig tudja írni, olvasni, helyét a számegyenesen megtalálja. Meghatározza az egyes számszomszédokat. Képes a számok nagyság szerinti összehasonlítására. Biztos a matematikai jelek: +, –, =, <, > ismerete, használata. Tevékenységgel tud összeadni és kivonni. Egyszerű szöveges feladatot tanítói irányítással értelmez és megold. Meg tudja különböztetni a páros és páratlan számokat. Képes növekvő és csökkenő számsorozatok folytatására.

1. évfolyam év végi követelmény

Számfogalma biztos a 20-as számkörben. Képes a 20-as számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére. A több, kevesebb, ugyannyi fogalmát helyesen használja. Képes néhány elem sorba rendezésére próbálgatással. A számokat 20-ig tudja írni, olvasni, helyét a számegyenesen megtalálja. Megnevezi az egyes számszomszédokat. Képes a

számok nagyság szerinti összehasonlítására. Biztos a matematikai jelek: +, –, =, <, > ismerete, használata. Tevékenységgel tud összeadni és kivonni, pótolni és bontani. Egyszerű szöveges feladatot tanítói irányítással értelmez és megold. Meg tudja különböztetni a páros és páratlan számokat. Képes növekvő és csökkenő számsorozatok folytatására. Felismeri az egyenes és a görbe vonalakat, a síkbeli alakzatok közül a háromszöget, a négyszöget és a kört. Térben és síkban biztosan tájékozódik, ismeri az irányokat.

2. évfolyam félévi követelmény

Számfogalma biztos a 100-as számkörben.

Pontosan írja és olvassa a számok jelét 100-ig. Ismeri az egyes, tízes, százas fogalmát, adott szám helyét a számegyenesen megtalálja.

Képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni; állításokat megfogalmazni, közös tulajdonság felismerésére.

Képes a <, >, = jelek használatára, a tanult számok nagyság szerinti összehasonlítására, sorba rendezésére.

Megnevezi az egyes, tízes számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat.

Tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani.

Képes adott számot jellemezni a megismert tulajdonságokkal.

Az összeadást és a kivonást kirakással értelmezi, a tanult műveleteket biztonságosan megoldja szóban.

Felismeri az összeadás és a kivonás közötti kapcsolatot.

Képes állításokat megfogalmazni tevékenységről, rajzról.

A nyitott mondatot kiegészíti megadott számokból, válogatással.

Egyszerű szöveges feladatot önállóan ábrázol és megold.

Adott szabályú sorozatot több taggal folytat.

Felismeri a tanult mennyiségek közötti összefüggéseket.

2. évfolyam év végi követelmény

Számfogalma biztos a 100-as számkörben.

Pontosan írja és olvassa a számok jelét 100-ig. Ismeri az egyes, tízes, százas fogalmát, helyét a számegyenesen megtalálja.

Képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni; állításokat megfogalmazni, közös tulajdonság felismerésére.

Képes a +, –, •, :, =, <, >, ( ) jelek használatára, a tanult számok nagyság szerinti összehasonlítására, sorba rendezésére.

Megnevezi az egyes, tízes számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat.

Tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani.

Képes adott számot jellemezni a megismert tulajdonságokkal.

Képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben, ismeri a szorzótáblát a 100-as számkörben, ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét.

Képes állításokat megfogalmazni tevékenységről, rajzról.

Az egyszerű nyitott mondatot önállóan értelmez és megold.

Egyszerű szöveges feladatot önállóan ábrázol és megold.

Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni.

Képes a test és a síkidom megkülönböztetésére. Kiválasztja a négyszögek közül a téglalapot, a téglalapok közül a négyzet. Képes tájékozódni, ismeri az irányokat. Felismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.

3. évfolyam

Félévi követelmény

Számfogalma biztos az 1000-es számkörben. Ismeri a számok nagyságrendjét, az egyes, tízes, százas, ezres fogalmát. Pontosan írja és olvassa a számok jelét 1000-ig.

Ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát.

Képes az 1000-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére.

Megnevezi az egyes, tízes, százas számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat.

Képes adott szám közelítő helyének megtalálására 10-zel, 100-zal beosztott számegyenesen. Tud tízesre, százasra kerekíteni. Képes háromjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani. Műveleteket leolvasni ábráról, megjeleníteni tevékenységgel. Háromjegyű számok összegének, különbségének becslésére kerek százasokkal számolva.

Tud összeadni és kivonni ezres számkörben, szóban és írásban. Képes a műveletek ellenőrzésére.

Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni.

Az egyszerű nyitott mondatot önállóan értelmez és megold.

Egyszerű és összetett szöveges feladatokat önállóan értelmez, adatait lejegyzi, megoldási tervet készít és kiszámolja szóbeli és írásbeli művelet alkalmazásával.

Év végi követelmény

Számfogalma biztos az 1000-es számkörben. Ismeri a számok nagyságrendjét, az egyes, tízes, százas, ezres fogalmát. Pontosan írja és olvassa a számok jelét 1000-ig.
Ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát.

Képes az 1000-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére.

Megnevezi az egyes, tízes, százas számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat.

Képes adott szám közelítő helyének megtalálására számegyenesen. Tud tízesre, százasra kerekíteni. Képes háromjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani. Műveleteket leolvasni ábráról, megjeleníteni tevékenységgel. Háromjegyű számok összegének, különbségének becslésére kerek százasokkal, kerek tízesekkel számolva.

Alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést.

Ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados, a többszörös, osztó, maradék fogalmát.

Képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazására.

Ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét.

Tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal.

Képes a műveletek ellenőrzésére.

Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni.

Az egyszerű nyitott mondatot önállóan értelmez és megold.

Egyszerű és összetett szöveges feladatokat önállóan értelmez, adatait lejegyzi, megoldási tervet készít és kiszámolja szóbeli és írásbeli művelet alkalmazásával.

Ismeri és használja a szabvány mértékegységeket.

Ismeri a római számokat (I, V, X).

Helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell segítségével.

Képes törtek megnevezésére, lejegyzésére szöveggel, előállítására hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.

Megérti a test és a síkidom közötti különbséget.

Felismeri a kockát, téglatestet.

Képes hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítására.

Tudja megmérni a négyzet és a téglalap kerületét.

Képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel.

Ismeri szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, km, l, dl, cl, hl, g, dkg, kg, t, másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között.

4. évfolyam

Félévi követelmény

Számfogalma biztos a 10000-es számkörben. Ismeri a számok nagyságrendjét, az egyes, tízes, százas, ezres, tízezres fogalmát. Pontosan írja és olvassa a számok jelét 10000-ig.

Ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát.

Képes 10000-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére. Képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.

Adott beosztású számegyenesen tud számokat ábrázolni.

Meghatározza az egyes, tízes, százas, ezres számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Tud tízesre, százasra, ezresre kerekíteni. Képes négyjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani.

Tud összeadni és kivonni tanult számkörben, szóban és írásban. Képes a műveletek ellenőrzésére.

Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, önállóan tudja a sorozatot folytatni.

Képes nyitott mondat igazsághalmazának megkeresésére véges alaphalmazokon.

Egyszerű és összetett szöveges feladatokat önállóan értelmez, adatait lejegyzi, megoldási tervet készít és kiszámolja szóbeli és írásbeli művelet alkalmazásával.

Ismeri és használja a szabvány mértékegységeket, át- és beváltások a tanult mértékegységekkel.

Év végi követelmény

Számfogalma biztos a 10000-es számkörben. Ismeri a számok nagyságrendjét, az egyes, tízes, százas, ezres, tízezres fogalmát. Pontosan írja és olvassa a számok jelét 10000-ig.

Ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát.

Képes 10000-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére. Képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.

Adott beosztású számegyenesen tud számokat ábrázolni.

Meghatározza az egyes, tízes, százas, ezres számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Tud tízesre, százasra, ezresre kerekíteni. Képes négyjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani.

Képes négyjegyű számok összeadására, kivonására, szorozni osztani egyjegyű számmal írásban.

Tudja a műveletek helyességének ellenőrzését.

Ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét.

Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, önállóan tudja a sorozatot folytatni.

Képes nyitott mondat igazsághalmazának megkeresésére véges alaphalmazokon.

Képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv alkalmazásával.

Képes törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.

Ismeri a római számokat (I, V, X).

Helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell segítségével.

Ismeri a kör fogalmát.

Megérti a test és a síkidom közötti különbséget.

Felismeri és létrehoz kockát és téglatestet, megnevezi jellemzőiket.

Felismeri a gömböt.

Hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel előállít tükrös alakzatokat.

Tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap kerületét.

Képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel.

Hit-és erkölcstan (református)

Általános szempontok minden évfolyamra:

- **Rendszeres óralátogatás** (visszacsatolás: diginaplóba rögzítés, ellenőrzés).
- **Órai aktivitás**: figyelem, részvétel beszélgetésben, közös imában, éneklésben.
- **Magatartás**: tisztelet a társak és a hit tartalmai iránt.
- **Alapfogalmak, bibliai történetek felismerése** az adott évfolyam szintjén.
- **Minimum szóbeli/tudásbeli teljesítmény**: egyszerű kérdésekre tudjon válaszolni, röviden visszaadjon történeteket.

1–2. osztály

- Tudjon **alapvető imákat** (pl. Úri ima, hittanóra előtti/utáni ima).
- Ismerje a **legfontosabb bibliai történeteket** (pl. Teremtés, Noé, Jézus születése, Jézus csodái).
- Tudjon **egyszerű énekeket**. (hittanórán tanultak elsajátítása)
- Tudjon megfogalmazni **egyszerű tanulságot** (pl. Jézus szeretetére vonatkozóan)

3–4. osztály

- Ismerje a **tízparancsolatot** rövidített formában.

- Tudjon **önállóan röviden elmondani** egy bibliai történetet.
- Tudjon példát mondani arra, **hogyan lehet megélni a szeretetet és segítőkészséget** a hétköznapokban.
- Vegyen részt aktívan a közös éneklésben, imában, kreatív feladatokban
- Minimum: **alapvető fogalmak felismerése** (pl. Biblia, templom és berendezése, imádság).

Hit-és erkölcstan (katolikus)

Általános szempontok minden évfolyamra:

- **Rendszeres óralátogatás** (visszacsatolás: diginaplóba rögzítés, ellenőrzés).
- **Órai aktivitás**: figyelem, részvétel beszélgetésben, közös imában, éneklésben.
- **Magatartás**: tisztelet a társak és a hit tartalmai iránt.
- **Alapfogalmak, bibliai történetek felismerése** az adott évfolyam szintjén.
- **Minimum szóbeli/tudásbeli teljesítmény**: egyszerű kérdésekre tudjon válaszolni, röviden visszaadjon történeteket.

1. évfolyam

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Fontos szempont, hogy a gyermek aktívan vegyen részt a tanórákon. Tudja az alapvető imádságokat. A gyermek ismerje meg a keresztény élet elemeit és gyakorolja azt: napi imádság, rendszeres templomba járás, templomi viselkedés, alapvető templomi imák ismerete.

2. évfolyam

Magasabb évfolyamba lépés feltételei: Fontos szempont, hogy a gyermek aktívan vegyen részt a tanórákon. A gyermek ismerje Jézus életének- Jézus születése, szülei, tanítása, szenvedése, halála, feltámadása- és tanításának főbb mozzanatait. Természetes követelmény: a rendszeres imádság, a megbízható kötelességteljesítés, az örömteli szentmisére járás és áldozatvállalás, figyelmesség, jócselekedetek és részvétel az egyházi év ünnepein. Alapvető imák: Mi Atyánk, Üdvözlégy, étkezés előtti és utáni ima, reggeli és esti ima elsajátítása.

3. évfolyam

Magasabb évfolyamba lépés feltételei: Aktív részvétel a tanórákon. A gyermekek ismerjék meg az Istennel való szeretetkapcsolat alapvető fogalmát. Legyenek tisztában a bűn lényegével, tanuljanak meg figyelni, lelkiismeretük jelzéseire! Tudják megfogalmazni erényeiket, elkövetett bűneiket! Legyen tisztában a bűnbánat, gyónás, Oltáriszentség fogalmaival. Tudatosítsák, hogy a templom Isten háza, a közös imádság és ünneplés helye!

4. évfolyam

A magasabb évfolyamba lépés feltételei: A Biblia megismerése. Legyenek tájékozottak azokkal a főbb témákkal, kérdésekkel, melyekkel az ószövetségi könyvek foglalkoznak. Ismerjék meg a pátriárkák korát, az ószövetségi elbeszéléseket, s azok erkölcsi üzeneteit. Ismerjék meg az ószövetségi személyeket. Tudatosuljon az ószövetségi elbeszélések újszövetségre mutató jellege, hogy Isten kiválasztott népe a zsidó nép. Tudják az erényeket és a főbűnöket felsorolni.

Környezetismeret

3. évfolyam

Félévi követelmény

Képes az élettelen környezet kölcsönhatásainak felismerésére, tárgyak összehasonlítása, csoportosítása tulajdonságai alapján

Meg tudja nevezni a tanult halmazállapotokat, fel tudja sorolni főbb jellemzőiket. A halmazállapotváltozására tud példát mondani.

Ismeri az időjárás elemeit, el tudja mondani a víz körforgását.

Tudja a napszakok és az évszakok változásának okát.

Az élőlények tulajdonságainak felismerése. Meg tudja nevezni a tanult életközösség jellemző állatait, növényeit, néhány jellemzőjét felsorolja.

Képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint.

Képes egy természetes életközösséget bemutatni.

Tiszteli az élővilág sokféleségét, felismeri a természetvédelem fontosságát.

Év végi követelmény

Az első félév anyagának ismerete.

Ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit, az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére.

Ismeri az emberi élet szakaszait.

Tudja a helyes testápolási szokásokat és azok egészségmegőrző szerepét.

Az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben.

Tudja az emberi külső és belső tulajdonságokat csoportosítani.

Képes adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására. Föld forgásának, keringésének bemutatása. Ismétlődő jelenségek összefügésének meglátására.

Képes a mesterséges és természetes életközösség összehasonlítására.

Meg tudja nevezni a tanult életközösség jellemző állatait, növényeit, néhány jellemzőjét felsorolja.

Képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint.

Képes egy természetes életközösséget bemutatni.

Képes értelmezni helyünket a világegyetemben.

Képes tájékozódni Magyarország domborzati térképen. Jellemezni tudja a domborzati formákat.

4. évfolyam

Félévi követelmény

Képes Magyarország elhelyezésére a földrajzi térben, ismeri néhány fő kulturális és természeti értékét.

Képes tájékozódni a térképen, kis pontossággal körül írni lakókörnyezetét, hazáját.

Ismeri a domborzat jelölését a térképen, tudja hazánk nagy tájait megnevezni.

Képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint.

Képes egy természetes életközösséget bemutatni.

Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.

Év végi követelmény

Az első félév anyagának ismerete.

Ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére.

Képes megnevezni testrészeinket, érzékszerveinket.

Képes csoportosítani az emberi test szervrendszereit adott tulajdonságok alapján.

Ismeri és alkalmazza az egészséges élethez szükséges testi-lelki egyensúly fenntartásának fontosságát.

Ismeri az alapvető tisztálkodási szabályokat, megfelelő öltözködést, helyes táplálkozást, a mozgás és az alvás fontosságát.

Idegen nyelv

4. évfolyam – Angol nyelv

Szókincs és témák:

- Üdvözlési formák, ismerkedés, bemutatkozás
- Számok 1–20

- Alapszínek
- Tárgyak megnevezése
- Jelzős szerkezetek: *a yellow chair*
- Kérdések és válaszok
- Életkor megjelölése
- Az angol ABC betűi
- Családtagok, családi viszonyok
- Foglalkozások
- Érzelmek, állapotok
- Mennyiségek
- Testrészek, személyleírás
- Állatok

Nyelvtan:

- Ki kicsoda? kérdések-válaszok: *Who is this?*
- Birtokviszonyok: *my, your*
- Eldöntendő és kiegészítő kérdések: *Who?, What?*
- Rövid válaszok: igen/nem + összevont alakok
- Főnevek többes száma, rendhagyó többes számok
- Számlálható főnevek
- *How many...?* kérdések
- *Have got* ige használata
- Jelzős szerkezetek

Tisztában van az infokommunikációs eszközök lehetőségeivel és kockázataival.

Ismeri az informatikai eszközöket alkalmazó média lehetőségeit.

Év végi követelmény

Ismeri az információs társadalom, a személyes adatok fogalmát, netikett alapjait, az e-szolgáltatások szerepét és használatukat.

Ismeri a gyerekeknek szóló elektronikus szolgáltatásokat.

Képes az életkori sajátosságoknak megfelelő internetes oldalakat látogatni, tapasztalatot szerezni.

Eligazodik az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében.

Ismeri a könyvtárak alapszolgáltatásait, betartja a használat szabályait.

Ismeri az elterjedt dokumentumtípusok, elektronikus források formáit, tartalmi jellemzőit,használatuk alapjait.

Ének zene

2. évfolyam

Év végi követelmény

Éneklés: el tudja énekelni pontos ritmusban, helyes zenei hangsúllyal a tanult dalokat. Népszokások, népi gyermekjátékok ismerete, előadása.

Zenehallgatás: felismeri, és érdeklődéssel hallgatja a bemutatott zeneműveket. Felismeri a zenei együtteseket (gyermekkar, vonós-fúvós zenekar).

Zenei ismeretek: a tanult hangok (félértékű hang és szünete) hosszúságának felismerése hangzás után és képes önálló lejegyzésükre. Ismeri az újonnan tanult dallamhangok (dó, ré, alsó lá) nevét és kézjelét. Képes hangoztatni a tanult dallamelemeket. Dalrészletek kottába írása.

3. évfolyam

Félévi követelmény

Éneklés: tanult gyerekdalok, népi gyermekjátékdalok, népdalok, műdalok zeneileg hibátlan éneklése értelmes szövegkezeléssel.

Zenehallgatás: felismeri a hangszíneket (gyerekkórus, nőikar, férfikar).

Improvizáció: önállóan vesz részt zenei improvizációkban, népi gyermekjátékdalokban, dramatikus játékokban.

Zenei ismeretek: tudjon ismert dalokat szolmizálni, biztos legyen a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében, megszólaltatásában (önálló nyolcad és szünetjele, szinkópa, az egészérték és szünetjele, alsó szó).

Tudjon önállóan dalrészleteket olvasni és kottába írni.

3. évfolyam

Év végi követelmény

Éneklés: A tanult dalok zeneileg hibátlan, élményszerű éneklése hibátlan szövegkezeléssel. Részt tud venni kánonok és kétszólamú dalok pontos éneklésében.

Zenehallgatás: a kórustípusokat (gyerekkórus, nőikar, férfikar, vegyeskar) hallás utáni megnevezi. Hangszerek felismerése hallás után (kürt, üstdob). A hallgatott zeneművek és népzenei, autentikus felvételek felismerése.

Improvizáció: önállóan és alkotó módon vesz részt a népi gyermek és dramatikus játékokban, zenei improvizációkban.

Zenei ismeretek: tudjon ismert dalokat szolmizálni, legyen biztos a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében, megszólaltatásában (felső dó, értékviszonyok, 4-es ütem), a magyar népdalok sorszerkezetének felírásában.

Tudjon önállóan dalrészleteket olvasni és kottába írni.

4. évfolyam

Félévi követelmény

Éneklés: tisztán, helyes légzéssel, értelmezéssel, helyes artikulációval tudjon énekelni a dalok hangulatának megfelelő előadásmódban.

Zenehallgatás: valamennyi meghallgatott zeneművet, népdalfeldolgozásokat felismeri. Meg tudja nevezni a többször meghallgatott művek szerzőjét.

Improvizáció: önállóan, alkotó módon vesz részt népi és dramatikus játékokban, ritmus és dallamvariációiban.

Zenei ismeretek: tudjon ismert dalokat szolmizálni, biztos legyen a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében, megszólaltatásában (pontozott fél és szünetjele, nyújtott és éles ritmus, 3-as ütem, fá, ti hangok).

Év végi követelmény

Éneklés: tisztán, helyes légzéssel, értelmezéssel, helyes artikulációval tudjon énekelni a dalok hangulatának megfelelő előadásmódban.

Improvizáció: vállalkozzon népi gyermekjátékok és dramatikus játékok élményszerű színpadi előadására.

Zenei ismeretek: tudjon ismert dalokat szolmizálni.

Vizuális kultúra

2. évfolyam

Év végi követelmény

• Törekszik a képelemek egyensúlyosabb elrendezésére. Festményeiben többféle színárnyalatot használ.

• Felismeri a vizuális minőségeket (szín, vonal, forma, folt, az egyszerű vonal, folt és színritmusokat), tanítói irányítással két-három variációt létre tud hozni.

• Képes az alapvető térviszonyok jelölésére tanítói irányítással.

• Műalkotások (festmény, szobor) megismert típusait megnevezi. Képes élőlények, tárgyak szemléletére, emlékezetre támaszkodó ábrázolására. Munkáiban megjelenik egy-két felismerhető jellemző.

• Értelmezni tudja környezete emberi gesztusait. Felfogja a tájékoztató, felhívó jelek üzenetét.

• Díszítésnél sorritmusokat alkalmaz. Tud megadott vizuális jellemzők alapján tárgyakat csoportosítani.

• Képes meseillusztrációk, médiafigurák tanulmányozására, ábrázolására alapvető jegyekkel.

• Adott cél érdekében fotót készít.

3. évfolyam

félévi követelmény

• Képes élményeinek, elképzeléseinek tudatos vizuális megjelenítésére.

• Törekszik rá, hogy az adott témákhoz megtalálja a jellemző mozdulatokat, és tanítói irányítással megfelelően ábrázolja a térviszonyokat.

• Képes látvány alapján a jellegzetes formákat, színeket megragadni, ábrázolni, tanítói irányítással.

• Képes közvetlen természeti és mesterséges környezet szemlélésére, jellegének leírására alapvető jegyekkel.

• Elképzel és elkészít egyszerű tárgyakat. A tárgyalkotás, konstruálás lépéseit, folyamatát megérti.

• A karakterábrázolás filmes eszközeit felismeri, a pozitív és negatív hőst megkülönböztetni.

Év végi követelmény

• Képes élményeinek, elképzeléseinek tudatos vizuális megjelenítésére.

• Törekszik rá, hogy az adott témákhoz megtalálja a jellemző mozdulatokat, és megfelelően ábrázolja a térviszonyokat.

• Képes látvány alapján a jellegzetes formákat, színeket megragadni, ábrázolni, változást, folyamatot értelmesen rögzíteni.

• Képes közvetlen természeti és mesterséges környezet szemlélésére, jellegének leírására alapvető jegyekkel.

• Elképzel és elkészít adott rendeltetésnek megfelelő egyszerű tárgyakat, betartva a konstruálás lépéseit, legfőbb szabályait.

• Képes a médiatartalmak közötti tudatos választásra.

• Képes egyszerű cselekmény megjelenítésére képsorozattal.

4. évfolyam

Félévi követelmény

• Élményeinek kifejezéséhez a megoldást önállóan választja, motívumai változatosabbak. A mozgás és térábrázolása egyre önállóbb.

• Jártas a műalkotások közös elemzésében, önálló véleményt formál, tetszésítéletét indokolja.

• Ismeri a lakóhely, a környék múzeumát.

• Adott modellek közvetlen megfigyelése alapján értelmesen ábrázol, jellemző formák, főbb arányok megragadásával. Érti, és tanítói irányítással tudja vázolni a nézetek összefüggéseit.

• Változást, folyamatot tud ábrázolni. Érti a vizuális kommunikáció jelentőségét a tanulásban, tájékoztatásban.

• Adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít.

Év végi követelmény

• Élményeinek kifejezéséhez a megoldást önállóan választja, motívumai változatosak. A mozgás és térábrázolása egyre önállóbb.

• Jártas a műalkotások közös elemzésében, önálló véleményt formál, tetszésítéletét indokolja.

• Ismeri a képzőművészet több műtípusát. Felismer, megnevez művészeti ág, cím és alkotó szerint az elemzett alkotások közül 1-1 művet.

• Ismeri a lakóhely, a környék múzeumát.

• Adott modellek közvetlen megfigyelése alapján értelmesen ábrázol, jellemző formák, főbb arányok megragadásával. Érti, és tudja vázolni a nézetek összefüggéseit.

• Azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket.

• Adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít.

• Változást, folyamatot tud ábrázolni. Érti a vizuális kommunikáció jelentőségét a tanulásban, tájékoztatásban.

Technika és tervezés

2. évfolyam

Félévi követelmény

– Ismerje az anyagok tanult tulajdonságait.

– Használja balesetmentesen a szerszámokat, eszközöket.

– Tudjon segítséggel papírt hajtogatni.

– Tudjon segítséggel egyszerű tárgyat készíteni minta alapján.

– Ismerje a háztartáshoz kapcsolódó szokásokat.

– Vegyen részt a jeles napok előkészületeiben.

Év végi követelmény

– Ismerje az anyagok tanult tulajdonságait.

– Használja balesetmentesen a szerszámokat, eszközöket.

– Legyen jártas a papír darabolásban, hajtogatásban, alakításában.

– Legyen képes segítséggel egyszerű munkadarabot készíteni minta alapján.

– Szerezzen tapasztalatot a tárgyalkotás során a technológiák helyes alkalmazásáról.

– Vegyen részt a jeles napok előkészületeiben.

– Szerezzen tapasztalatot a háztartáshoz, ünnepekhez kapcsolódó szokások terén.– Tudjon munka közben célszerű rendet, tisztaságot fenntartani.– Alkalmazza a gyakorlatban az elemi higiéniai és munkaszokásokat.

3. évfolyam

Félévi követelmény:

– Ismerje az élő és tárgyi környezetünk kapcsolatát.a

– Ismerje fel érzékszervi összehasonlítással a karton, papírlemez néhány tulajdonságát.

– Végezze segítséggel az alapöltéseket.

– Elkötelezett legyen a nemzeti hagyományaink ápolása iránt.

– Az elkészült munkadarabokat reálisan értékelje, a hibákat ismerje fel.

Év végi követelmény

– Ismerje az élő és tárgyi környezetünk kapcsolatát.

– Ismerje fel érzékszervi összehasonlítással a karton, papírlemez tanult tulajdonságait.

– Mintaadással tudja a kartont karcolni, hajlítani

– Végezze segítséggel az alapöltéseket és a fonást.

– Értse meg a család szerepét, időbeosztását és egészséges munkamegosztását.

– Alakítson ki maga körül egészséges, tiszta környezetet. Elkötelezett legyen a nemzeti és népi hagyományaink ápolása iránt.

– Az elkészült munkadarabokat reálisan értékelje, a hibákat ismerje fel, szükség esetén javítsa.

4. évfolyam

Félévi követelmény

– Legyen képes tanítói segítséggel munkadarabokat elkészíteni.

– Ismerje az úttesten való KRESZ szerinti átkelés szabályait.

– Elkötelezett legyen a nemzeti hagyományaink ápolása iránt.

– Az elkészült munkadarabokat reálisan értékelje, a hibákat ismerje fel**.**

Év végi követelmény

– Legyen képes önállóan munkadarabokat elkészíteni.

– Ismerje az úttesten való átkelés és a tömegközlekedés KRESZ szerinti szabályait.

– Alakítson ki maga körül egészséges, tiszta környezetet, teendők ennek érdekében.

– Elkötelezett legyen a nemzeti és népi hagyományaink ápolása iránt.

– Az elkészült munkadarabokat reálisan értékelje, a hibákat ismerje fel, szükség esetén javítsa.

Digitális kultúra

3. évfolyam

Félévi követelmény

Ismeri, használja a digitális eszközöket.

Alkot digitális eszközök segítségével.

Képes információ szerzésre digitális eszközök segítségével.

Év végi követelmény

Ismeri a digitális világ veszélyeit.

Ismeri a robotika és a kódolás alapjait.

Produktívan részt vesz digitális csoportprojekt létrehozásában.

4. évfolyam

Félévi követelmény

Ismeri az információközlési rendszereket.

Képes információhoz jutni digitális alkalmazások segítségével.

Képes egyszerű helyzetekkel kapcsolatos kérdések megfogalmazására, irányított

információkeresésre.

Ismeri az információs technológián alapuló kommunikációs formákat.

Tisztában van az infokommunikációs eszközök lehetőségeivel és kockázataival.

Ismeri az informatikai eszközöket alkalmazó média lehetőségeit.

Év végi követelmény

Ismeri az információs társadalom, a személyes adatok fogalmát, netikett alapjait, az e-szolgáltatások szerepét és használatukat.

Ismeri a gyerekeknek szóló elektronikus szolgáltatásokat.

Képes az életkori sajátosságoknak megfelelő internetes oldalakat látogatni, tapasztalatot szerezni.

Eligazodik az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében.

Ismeri a könyvtárak alapszolgáltatásait, betartja a használat szabályait.

Ismeri az elterjedt dokumentumtípusok, elektronikus források formáit, tartalmi jellemzőit,használatuk alapjait.

Testnevelés

2. évfolyam

Év végi követelmény

Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.

A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.

A sporteszközök szabadidős használata igénnyé és örömforrássá válása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.

Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.

Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.

A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.

A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.

A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.

Célba dobási kísérletek.

A labdás gyakorlatok elfogadható végrehajtása.

Részvétel a szabadidős sporttevékenységben, sorversenyekben és akadályversenyekben.

A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.

A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.

Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.

A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.

A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.

Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

3. évfolyam

Félévi követelmény

A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjainak ismerete.

Megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat.

Vezényszavak ismerete, rendgyakorlatok végrehajtása.

Alapvető gimnasztikai alapformák követése.

Az alapvető mozgásformák ismerete.

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légző gyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

Megfelelő kísérletek a kúszás, mászás, támasz-és függés feladatainak teljesítésére.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energia befektetéssel, eszközzel, társakkal.

A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

Év végi követelmény

A pontosság, célszerűség és biztonság igénnyé válása.

Elfogadható mozgásminta reprodukálása a rajtolás, futás, ugrás és dobás végrehajtása során.

Törekvés a labdavezetés minél pontosabb végrehajtására.

Részben önállóan tervezett 3-4 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.

A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.

Gurulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.

A tempóváltozások érzékelése és követése.

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.

Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

A sportszerű viselkedés értékké válása.

A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása.

A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

4. évfolyam

Félévi követelmény

A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.

A rendgyakorlatok fegyelmezett, pontos végrehajtása.

A gimnasztikai gyakorlatok végzése az utasításnak megfelelően.

A változó feltételekhez igazodva a feladatok végrehajtásának kísérlete.

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.

A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légző gyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.

Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energia befektetéssel, eszközzel, társakkal.

A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

Év végi követelmény

A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

A pontosság, célszerűség és biztonság igénnyé válása.

A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése.

A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.

Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.

Különböző dobásmódok alkalmazása.

A tempóváltozások érzékelése és követése.

A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.

A 3 lépéses dobóritmus ismerete.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.

Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

Részvétel a szabadidős sporttevékenységekben.

Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.

Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.

A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.

A sportszerű viselkedés értékké válása.

Felső tagozat

Magyar irodalom

5. évfolyam

Félévi követelmény

1. **Család, otthon, nemzet**

A versekben és lírai alkotásokban

- az irodalmi alkotások csoportosítása: eredete, formája szerint
- rímfajták
- életkép, dal fogalma
- Arany János: Családi kör, Petőfi Sándor: Egy estém otthon, Füstbement terv, Magyar vagyok c. műveinek ismerete

A mondák és a mítoszok világában

- az epikai alkotások jellemzői

2. **Mesék bűvöletében**

– A népmese és a műmese, a verses és a prózai forma közötti különbség felismerése

– Az állatmese, a tréfás mese, csalimese, tündérmese műfaji sajátosságának ismerete, egy-egy példa felsorolása, cselekményük tömör összefoglalása

– A mesei jellemzők, motívumok, meseformulák (mesekezdet, mesezárás, állandó kifejezések, meseszámok, átváltozások, eszközök, tárgyak, ismétlődő tettek, cselekedetek, szereplők, helyszínek)

– Elbeszélő fogalmazás írása

3. **Eredetünk a mondákban és regékben**

- a monda fogalma
- a mondák csoportosítása
- a rege, hősi ének fogalma
- A csodaszarvas és Arany János: Rege a csodaszarvasról c. művek ismerete
- a mítosz és mitológia fogalma, a műfaj jellemzői

– a mítosz és a mese megkülönböztetése

– három mítosz ismerete (Prométheusz, Daidalosz és Ikarosz, Parisz ítélete)

4. **A bibliai történetekben**

- A Biblia jelentése
- A Biblia részei
- A részek tartalma, nyelve
- A *Biblia,* Ószövetség-Újszövetség, evangélium, próféta, szállóige
- A világ teremtése, A vízözön története, Jézus születése c. bibliai történetek ismeret

Év végi követelmény

1. **Petőfi Sándor: János vitéz**

– Petőfi Sándor pályaképe

– A mű keletkezése, cselekménye, szerkezeti felépítése

– Az elbeszélő költemény jellemzői

– A hasonlat, a megszemélyesítés és metafora, s néhány nyelvi alakzat (megszólítás, felkiáltás, kérdés, felsorolás, ismétlés) felismerése

– A meseszerű és a valós elkülönítése az elbeszélő költeményben

– Az elbeszélés és leírás jellemzőinek ismerete

– Tudja önállóan elmondani az alábbiakat (memoriterek):

Petőfi Sándor: János vitéz 1. fejezet, 4. fejezet 8-9-10. vsz.

- **Szülőföld, táj**

Ez a föld a mi hazánk:

- A tájleíró költemény, az életkép, a regény műfaji jellemzői

– Az alkotások műfaji sajátosságainak felismerése az alábbi versekben:

Petőfi Sándor: Szülőföldemen, Az alföld, az Úti levelek c. művének ismerete

Arany János: Családi kör

Tudja önállóan elmondani (memoriter) Petőfi Sándor Az alföld c. versét

Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

A mű cselekménye, szerkezete, a szereplők cselekedeteinek, jellemének megértése

Választható magyar ifjúsági vagy meseregény

– Fekete István: A koppányi aga testamentuma

A regény címe, története.

6. évfolyam

Félévi követelmény

Hősök az irodalomban:

Arany János: Mátyás anyja

Arany János: A walesi bárdok (kijelölt versszakok megtanulása, memoriter)

Csörsz árka

Lehel kürtje

Mátyás király meg Markóp

Kőmíves Kelemenné

Széchenyi Zsigmond: Csui (részlet)

Fazekas Mihály: Lúdas Matyi

Fogalmak: próbatétel, ismétlődő motívum, időmértékes verselés, vándortéma; daktilus, spondeus, hexameter; epigramma, ballada, vígballada, népballada, műballada, balladai homály, kihagyás

Arany János: Toldi

Arany János pályaképe. A Toldi forrásai. Fogalmak: elbeszélő költemény, előhang, mottó. Az epikus művek szerkezeti egységei és jellemzőik. A mű cselekménye és szerkezete, a konfliktus kibontakozása. Az életkép fogalma. A fordulópont. Néhány szókép (hasonlat, megszemélyesítés, metafora, allegória) és jellemzői. Nyelvi sajátosságok. Az epizód fogalma. A hangsúlyos (ütemhangsúlyos, magyaros) verselés, a felező tizenkettes. A páros rím.

Toldi Miklós összetett jelleme: próbatételek, konfliktusok, lélekábrázolás. A fordulat. A tetőpont. A jellemzés tartalmi és formai követelményei: a jellemzés, mint műfaj, a jellemzési módok. Elbeszélő fogalmazás írása jellemzéssel és/vagy leírással. Petőfi és Arany levelezése. A költői levél, az episztola műfaji jellemzői.

Tudja önállóan emlékezetből elmondani az alábbiakat (memoriterek):

Előhang végig; Első ének:1-3. vsz.; Második ének: 12. vsz.; Harmadik ének: 7- 8. vsz.;

Negyedik ének: 4. vsz.; Ötödik ének: 15. vsz.; Hatodik ének: 15. vsz.; Hetedik ének: 7. vsz.; Nyolcadik ének: 13. vsz.; Kilencedik ének: 8. vsz.; Tizedik ének: 20. vsz.; Tizenegyedik ének: 16-17. vsz.; Tizenkettedik ének: 19-20. vsz.

Év végi követelmény

Szeretet, hazaszeretet, szerelem:

Bibliai történetek:

Mária és József története; Jézus tanítása a gyermekekről (karácsonyi ünnepkör)

Kölcsey Ferenc: Himnusz (memoriter)

Vörösmarty Mihály: Szózat (memoriter)

Petőfi Sándor: Honfidal

Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem (memoriter)

Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert…

Radnóti Miklós: Bájoló

Fogalmak: líra, lírai alany, lírai én, téma, motívum; versforma, rímszerkezet, keresztrím, alliteráció; dal, népdal.

Gárdonyi Géza: Egri csillagok

A regény forrásai, a történelmi regény. A szöveg nyelvi sajátosságai. Az adott kor, a mű cselekménye és szerkezete. Ismétlődő motívumok, helyzetek, kalandok, konfliktusok, helyszínek, az idő és a tér mozzanatai. Szereplők, jellemzések, sorsok.

Fogalmak: történelmi regény, elbeszélő, időszerkezet, több szálon futó cselekmény, jellemek.

Daniel Defoe: Robinson Crusoe

A korábban tanult poétikai fogalmak alkalmazása a választott regénynek megfelelően

7. évfolyam

Félévi követelmény

1. **A középkor irodalma**
Egyházi kultúra, keresztény szellemiség

Világi irodalom, lovagi kultúra; *Szent István király intelmei Imre herceghez*
1. **A reneszánsz irodalma**
Reneszánsz, humanizmus, reformáció

A magyar reneszánsz Mátyás idején, mesék és mondák a királyról; Hunyadi Mátyás, a reneszánsz uralkodó; *Hogyan került a holló Mátyás király címerébe?*
A reneszánsz világa a versekben; Janus Pannonius: *Pannónia dicsérete*
Balassi Bálint: *Egy katonaének; Hogy Juliára találá, így köszöne neki*
A reneszánsz dráma – Shakespeare: Romeo és Júlia

A dráma műneméről; Milyen volt a Shakespeare korabeli színház?

A Romeo és Júlia cselekménye és szerkezete; eredete és témája, szerepkörök és szereplők

III. A barokk, irodalmunk a 17–18. században

A barokk – művelődéstörténeti korszak és korstílus

A barokk eposz; Zrínyi Miklós: *Szigeti veszedelem*
A költői levél; Mikes Kelemen: *Törökországi levelek*
A kuruc kor irodalma; *Csínom Palkó, Csínom Jankó; Igen szép bujdosó legények éneke; Rákóczi-nóta*
1. **A klasszicizmus és a romantika irodalma**
Korok és portrék; Két korstílus: a klasszicizmus és a romantika

Csokonai Vitéz Mihály: *A Reményhez*
Berzsenyi Dániel: *Levéltöredék barátnémhoz*
Mozaikok Kölcsey Ferenc életéből

Kölcsey Ferenc: *Emléklapra; Huszt; Himnusz; Parainesis Kölcsey Kálmánhoz*
Tudja önállóan elmondani az alábbi műveket (memoritereket):

Janus Pannonius: *Pannónia dicsérete*
Csokonai Vitéz Mihály: *A Reményhez*
Kölcsey Ferenc: *Emléklapra*; *Himnusz*

Év végi követelmény

1. A klasszicizmus és a romantika irodalma (folytatás)

Mozaikok Vörösmarty Mihály életéből

Vörösmarty Mihály: *Szózat; Ábránd*
Petőfi Sándor életútja

Petőfi Sándor: *Szabadság, szerelem!; Szeptember végén; Nemzeti dal*
Arany János életútja; Anekdota Arany Jánosról

Arany János: *A fülemile; Epilógus*
Mozaikok Jókai Mór életéből

Jókai Mór: *A huszti beteglátogatók; A nagyenyedi két fűzfa*
Mozaikok Mikszáth Kálmán életéből

Mikszáth írói munkássága – a novellák; *A néhai bárány*
Mikszáth Kálmán: *Szent Péter esernyője*
A regény cselekménye és szerkezete; A regény történetének ideje és helyszínei; Szereplők, jellemek

2. Regények bűvöletében

Regények, történetek, elbeszélések

Csukás István: *Vakáció a halott utcában;*
Miről árulkodik a regény címe?, A történet idejéről és helyéről, A regény cselekményéről és a szereplőkről
Tudja önállóan elmondani az alábbi műveket (memoritereket):

Vörösmarty Mihály: *Szózat*
Petőfi Sándor: *Szeptember végén; Nemzeti dal*

8. évfolyam

Félévi követelmény

1. **/ 1. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében; Líra a 20. század első felének magyar irodalmában**

Mozaikok a 20. század első felének gazdasági és kulturális életéből

Mozaikok Ady Endre életéből; Ady Endre: *Góg és Magóg fia vagyok én…*
A szimbolizmusról és a szimbólumról

Ady Endre: *Lédával a bálban; Őrizem a szemed; A magyar Ugaron; Üzenet egykori iskolámba*
A metonímiáról

Babits Mihály: *Ádáz kutyám; Messze… messze…*
Az impresszionizmusról

Kosztolányi Dezső: *Mostan színes tintákról álmodom…*; *Már néha gondolok a szerelemre…*
Juhász Gyula: *Milyen volt…; Tiszai csönd*
Tóth Árpád: *Körúti hajnal*
Dsida Jenő: *Hálaadás*
Reményik Sándor: *Templom és iskola*
Áprily Lajos: *Március*
Mozaikok József Attila életéből

József Attila: *Rejtelmek; Kertész leszek; Születésnapomra*
Radnóti Miklós: *Nem tudhatom…; Hetedik ecloga*

2. **/ 2. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében; Epika a 20. század első felének magyar irodalmában**

Az epika műneméről

Kós Károly: *Az országépítő*
Herczeg Ferenc: *Pro libertate!*
Nyirő József: *Uz Bence*
Tamási Áron: *Ábel a rengetegben*

Móricz Zsigmond: *Hét krajcár*
Móricz Zsigmond *Légy jó mindhalálig* című művének az elemzése; A mű születéséről; A regény cselekménye és szerkezete; Az alkotás műfajáról, a történet idejéről, helyéről és szereplőiről
Karinthy Frigyes: *Röhög az egész osztály*
Tudja önállóan elmondani az alábbi műveket (memoritereket):

Ady Endre: *Őrizem a szemed*
Reményik Sándor: *Templom és iskola (*A vers egy részlete.)
József Attila: *Születésnapomra*
Radnóti Miklós: *Nem tudhatom… (*A vers egy részlete.)

Év végi követelmény

1. **/ 1. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében; „*Vérző Magyarország*” – Trianon a magyar irodalomban**

Trianoni békediktátum – nemzeti trauma

Reményik Sándor: *Mi a magyar?*
Karinthy Frigyes: *Levél*

1. **/ 2. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében; Líra a 20. század második felének magyar irodalmában**

Mozaikok a 20. század második felének kulturális életéből

Szabó Lőrinc: *Tücsökzene*
Weöres Sándor: *A társ*
Kányádi Sándor: *Két nyárfa; Öreg iskola ünnepére*
Nagy László: *Ki viszi át a Szerelmet*
Wass Albert: *Üzenet haza* (részlet)

2. **/ 1. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében; Epika a 20. század második felének magyar irodalmában**

Tamási Áron: *Bölcső és Bagoly*
Sütő András: *Anyám könnyű álmot ígér*
Örkény István: *Egyperces novellák*

3. **/ 1. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében; Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában**

Sütő András: *Advent a Hargitán*
III. A 20. századi **történelem az irodalomban**

Szabó Magda: *Abigél;* A mű születéséről; A regény cselekménye és szerkezete; Az alkotás műfajáról, a történet idejéről, helyéről és szereplőiről
Pilinszky János: *Francia fogoly*
Illyés Gyula: *Egy mondat a zsarnokságról (részlet)*
Choli Daróczi József: *Dal*
George Orwell: *Állatfarm*

1. Szórakoztató irodalom

Szórakoztató irodalom

Agatha Christie: *A karácsonyi puding esete*

Magyar nyelv

5. évfolyam

Félévi követelmény

I. A kommunikáció

A hangsúlyozás, dallam, tempó és szünettartás szerepe a beszédben. Alapismeretek a kommunikáció tényezőiről: feladó, címzett, üzenet, kód, csatorna. A kapcsolatfelvétel, a megszólítás, a köszönés, a kérdés különféle formáinak ismerete.

A testbeszéd fő formáinak: arcjáték, gesztus, testhelyzet, távolságtartás, szemkontaktus szerepe. A testbeszéd elemeinek kapcsolata a nyelvi kifejezőeszközökkel.

II. Hang és betű

A hangok, a beszédhangok keletkezése, a hangképzési folyamat. A hang és a betű megkülönböztetése. Hang- betű- írásjegy.

A beszélőszervek és működésük. Beszédhangok csoportosítása: magán- és mássalhangzók.

A rövid és hosszú magánhangzók; az ajakkerekítéses és ajakréses magánhangzók; magas és mély magánhangzók.

A magánhangzótörvények (hangrendtörvény, illeszkedés).

Az ábécé és a betűrend.

A mássalhangzók csoportosítása jegyeik és időtartamuk szerint. Zöngés és zöngétlen mássalhangzók.
A mássalhangzótörvények (részleges hasonulás, teljes hasonulás, összeolvadás, egyéb msh. törvények). Hangtörvények a hangok között, a beszédben létrejövő törvényszerűségek.

Év végi követelmény

III. A magyar helyesírás

Helyesírási alapelveink:

– a kiejtés elve,

– a szóelemzés elve,

– a hagyomány elve,

– az egyszerűsítés elve.

Az elválasztás. Az egyszerű és összetett szavak elválasztása.

Különböző műfajú szövegek olvasása. A szövegfeldolgozási algoritmus megismerése. A mássalhangzótörvények helyesírási kérdései, a helyesírási alapelvek. A magyar helyesírás szabályai című mű megismerése.

IV. A szavak alakja és szerkezete

Egy-, többjelentésű és azonos alakú szavak; hasonló alakú szavak; rokon értelmű szavak és kifejezések.
Szólások és közmondások. Az ellentétes jelentésű szavak. A hangutánzó és a hangulatfestő szavak.
A szavak szerkezete: az egyszerű és az összetett szavak; a toldalékos szavak.

V. Fogalmazás:

A fogalmazás megírásának lépései, műfajok, a levél jellemzői, az elbeszélés és a leírás jellemzői.
Levél, leírás írása.

6. évfolyam

Félévi követelmény

Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

Felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, a leírás, az elbeszélés, a párbeszéd, a levél (hagyományos, elektronikus), a plakát, a meghívó; A jellemzés

Fogalmak: elbeszélés, leírás, feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, jellemzés, levél, elektronikus levél, plakát, meghívó, könyvismertető

Szófajok
Szóelemek, szófajok

Az ige fogalma

Az igeidők

Az igemódok

Az ige ragozása

A leggyakoribb igeképzők
Az igék helyesírása
A határozószó
A főnév
Személynevek és helyesírásuk
A földrajzi nevek és helyesírásuk
Az állatnevek, égitestek, márkanevek és helyesírásuk
Az intézménynevek, címek, díjak és helyesírásuk
Fogalmak: szó, szóelem, szófajok: ige, főnév

Év végi követelmény

Szófajok
A melléknév
A melléknevek helyesírása
A számnév
A számnév helyesírása
A névmások
A személyes és birtokos névmás

A kölcsönös és visszaható névmás
A mutató és kérdő névmás
A vonatkozó, határozatlan és általános névmás
Az igenevek:
A főnévi igenév
A melléknévi igenév
A határozói igenév
Viszonyszók, mondatszók

Fogalmak: melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonyszók, mondatszók

7. évfolyam

Félévi követelmény

Témakörök:
I. KOMMUNIKÁCIÓ, TÖMEGKOMMUNIKÁCIÓ
Hozzászólás, felszólalás
Szövegértés, szóbeli szövegalkotás

II. SZÓALKOTÁSI MÓDOK
Szóképzés
A képzők fajtái
Szóösszetétel
Az összetett szavak helyesírása

III. A SZÓSZERKEZETEK
Szókapcsolatok és szószerkezetek : alárendelő (alanyos, tárgyas , határozós, jelzős) és mellérendelő (kapcsolatos, ellentétes, választó, magyarázó, következtető) szószerkezetek

Év végi követelmény

IV. MONDATOK, MONDATRÉSZEK: AZ ÁLLÍTMÁNY, AZ ALANY ÉS A TÁRGY
A mondat, mondatfajták, szerkezetük és a beszélő szándéka szerint
Az állítmány fogalma és fajtái
Az alany fogalma és fajtái
A tárgy fogalma, fajtái

V. MONDATOK, MONDATRÉSZEK: A HATÁROZÓK ÉS A JELZŐK
A határozó fogalma és fajtái I. (hely-, idő-, mód- és állapothatározó)
A határozó fajtái II. (társ-, eszköz-, ok- és célhatározó)
A határozó fajtái III. (részes- és állandó határozó; a határozók irányhármassága)
A jelző fogalma és fajtái I. (minőség- és mennyiségjelző)
A jelző fogalma és fajtái II. (értelmező és birtokos jelző)
Szóbeli és írásbeli kommunikáció : Az egyszerű mondat írásjelei, szórend.
Könyvtárhasználat: Hagyományos és digitális szöveg

8. évfolyam

Félévi követelmény

ÖSSZETETT MONDATOK:
Az összetett mondat fogalma, felismerése
Az alárendelő összetett mondatok fajtái, elemzése
A sajátos jelentéstartalmú mondatok
A mellérendelő összetett mondatok fajtái elemzése
A többszörösen összetett mondatok
Az összetett mondatok helyesírása
Az idézés

Év végi követelmény

NYELVTÖRTÉNET, NYELVROKONSÁG:

A nyelvek osztályozása nyelvtípusok szerint
A nyelvünk eredete, rokonsága
A nyelvtörténet, nyelvemlékek
A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai
A köznyelv és csoportnyelvek, nyelvjárások
Ritkább szóalkotási módok: mozaikszók, ikerszók, szórövidülések
Az alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő
A kommunikációs zava

Matematika

5. évfolyam

Félévi követelmény

Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése. – Két véges halmaz közös részének, illetve uniójának felírása, ábrázolása. – Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint és sorba rendezése különféle módszerekkel. – Állítások igazságának eldöntése, igaz és hamis állítások megfogalmazása. – Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata. – Néhány elem összes sorrendjének felírása.

A 100 000-nél nem nagyobb természetes számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen, a tízes számrendszer ismerete. Természetes számok kerekítése. – A természetes számok összeadása, kivonása, szorzása többjegyű szorzóval, osztása kétjegyű osztóval.

Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. – Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése. – Az egész számok halmazának ismerete, egyszerű műveleteket a megfelelő sorrendben elvégezni az egész számokkal; ellentett, abszolút érték felírás

Térelemek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík, fogalmának ismerete. – A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák pontos szerkesztése. A körző, vonalzó célszerű használata. – Alapszerkesztések: pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, merőleges és párhuzamos egyenesek.

Év végi követelmény

Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen. Törtek kétféle értelmezése összehasonlítása, összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal. – Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti

sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.

Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.

A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság felismerése, használata. – Szöveges feladatok megoldása következtetéssel (az adatok közötti összefüggések felírása szimbólumokkal).

A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a

leolvasása. – Egyszerűbb grafikonok, elemzése. – Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén.

A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete. – Téglalap és a négyzet kerületének és területének kiszámítása.

Egyszerű diagramok értelmezése, táblázatok olvasása. – Néhány szám számtani közepének kiszámítása. – Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

6. évfolyam

Félévi követelmény

Helyiértékek rendszere a tízes számrendszerben: alakiérték, tényleges érték. Természetes számok és tizedestört alakban adott számok ábrázolása számegyenesen.

Hatványozás.

Hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő – mértékegységek átváltása.

Tizedestörtek kerekítése, közelítő érték meghatározása. Az átlag kiszámítása.

Osztó, többszörös, osztópárok. Közös osztók, a legnagyobb közös osztó, közös többszörösök, a legkisebb közös többszörös kiszámítása.

Oszthatósági szabályok: a 10-zel, 2-vel, 5-tel, 100-zal, 4-gyel, 25-tel, 3-mal, 9-cel, 6-tal.

Az egész számok értelmezése, összehasonlítása. Ellentett, abszolútérték meghatározása.

Törtek értelmezése, vegyesszám alak, egyszerűsítés, bővítés, összehasonlítás.

Tizedestörtek egyszerűsítése, bővítése, összehasonlítása.

Pozitív számok reciproka.

Alapműveletek a racionális számok körében.

Alakzatok csoportosítása síkban és térben.

Alapszerkesztések. Alakzatok kölcsönös helyzete, távolsága. Adott tulajdonságú ponthalmazok.

A kör nevezetes vonalai.

Háromszög, téglalap, négyzet szerkesztése.

A szögek fajtái, mérése, mértékegységek. A szögmérő használata. Szögek szerkesztése.

A sokszögek tulajdonságainak vizsgálata, csoportosításuk.

Trapéz, paralelogramma, téglalap, rombusz, négyzet, deltoid fogalma.

Háromszögek, négyszögek csoportosítása különböző szempontok szerint.

A téglalap, a négyzet kerületének és területének; a téglatest, a kocka felszínének és térfogatának kiszámítása.

Év végi követelmény

Diagramok, grafikonok elemzése, készítése.

Két szám aránya, az arány jelentése, kifejezése tört- és tizedestört alakban.

Az egyenes arányosság fogalma, tulajdonságai. Az egyenes arányosság grafikonja. Egyenesen arányos mennyiségek ismeretlen értékeinek meghatározása.

A fordított arányosság fogalma, grafikonja és tulajdonságai. Fordítottan arányos mennyiségek ismeretlen értékeinek meghatározása (elsősorban) következtetéssel.

Százalékszámítási feladatok megoldása.

Arányos osztás. Az arányos osztás fogalma.

Valószínűségi kísérletek. A biztos, lehetséges, de nem biztos, lehetetlen események megkülönböztetése.

A tengelyes tükrözés értelmezése. A tükörkép megszerkesztése

Tengelyesen tükrös alakzatok felismerése.

A tengelyesen szimmetrikus háromszögek tulajdonságainak vizsgálata, háromszög szerkesztése. A tükrös háromszög területének kiszámítása.

Szabályos sokszögek értelmezése, tulajdonságaik vizsgálata.

A tengelyesen szimmetrikus négyszögek tulajdonságai.

Egyenletek, egyenlőtlenségek igazsághalmazának meghatározása adott alaphalmazok esetén. Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása két-három lépésben a műveletek közti összefüggések alkalmazásával.

Szöveges feladatok megoldása egyenlettel. Táblázatok, rajzos modellek készítése a szöveg alapján.

7. évfolyam

Félévi követelmény

Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.

Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.

Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.

Számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése, helyes és értelmes kerekítése.

Mérés, mértékegység használata, átváltás.

Egyenes arányosság, fordított arányosság.

A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.

A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.

Prímszám, összetett szám. Prímtényezős felbontás.

Hatványok értelmezése, azonosságai

Geometriai transzformációk – Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének szerkesztése.

Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése

Grafikonok elemzései a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.

Év végi követelmény

Számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása.

Egyenes arányosság, fordított arányosság.

A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.

Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.

Négyzetre emelés, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.

Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.

Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Mérés, mértékegység használata, átváltás.

A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.

Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.

Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.

A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.

Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.

8. évfolyam

Félévi követelmény

Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.

Halmazműveletek

Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.

Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.

Mérés, mértékegység használata, átváltás.

Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása.

Hatványozás azonosságainak alkalmazása.

Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás egész kitevők esetén.

Egyenes arányosság, fordított arányosság.

A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.

A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.

Prímszám, összetett szám. Prímtényezős felbontás.

Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.

Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek.

A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.

Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.

Év végi követelmény

Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása.

Hatványozás azonosságainak alkalmazása.

Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás egész kitevők esetén.

Egyenes arányosság, fordított arányosság.

A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.

Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Grafikonok elemzései a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.

Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.

Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének szerkesztése.

Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül).

A Pitagorasz-tételt kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.

Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.

A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.

Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.

Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.

Történelem

5. évfolyam

Az egyetemes emberi értékek elfogadása ókori, középkori egyetemes és magyar kultúrkincs élményszerű megismerésével. Tudjon különbséget tenni a történelem forrásai között.

Félévi követelmény

I. A történelem korszakai: őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor.

Történelmi események időrendbe állítása, ábrázolása az időszalagon.

Ókor, régészet, a történelem forrásai szerszámkészítés, öntözéses földművelés, Krisztus előtt, Krisztus után, évtized, évszázad, fáraó, piramis, múmia.

II. Fogalmak: mítosz, városállam, olimpia, népgyűlés, Akropolisz, légió, rabszolga, provincia, népvándorlás, Újszövetség.

Személyek: Zeusz, Periklész, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Jézus, Mária, József.

Topográfia: Balkán-félsziget, Olümposz, Athén, Spárta, Perzsa Birodalom, Marathón, Itáliai-félsziget, Róma, Karthágó, Szicília, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum.

Évszámok: Kr. e. 776 (az első feljegyzett olimpia játékok), Kr. e. 490 (a marathóni csata), Kr. e. V. század közepe (Athén fénykora), Kr. e. 44 (Julius Caesar meggyilkolása), Kr. u. 476 (a Nyugatrómai Birodalom bukása).

Év végi követelmény

A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek fejlesztik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását. Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli.

Az első félév alapfogalmai, topográfiai ismeretei.

I. Fogalmak: középkor, uradalom, hűbérúr, hűbéres, vár, jobbágy, robot, majorság, iszlám, pápa, szerzetes, eretnek, kolostor, kódex, lovag, középkori város, céh, járvány, távolsági kereskedelem, könyvnyomtatás.

Személyek: Nagy Károly, Mohamed, Gutenberg.

Topográfia: Bizánci Császárság, Frank Birodalom, Mekka, Arab Birodalom, Német-Római Császárság.

Évszámok: 622 (Mohamed „futása”), 800 (Nagy Károly császár), XV. század (könyvnyomtatás).

II. Fogalmak: hun, finnugor, félnomád életmód, törzs, nemzetség, nagycsalád, fejedelem, táltos, honfoglalás, kalandozás, vármegye, tized, ispán, tatár, kun.

Személyek: Attila, Álmos, Árpád, Géza fejedelem, Szent István, Gellért püspök, Szent László, IV. Béla.

Topográfia: Urál, Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Erdély, Esztergom, Székesfehérvár, Buda, Muhi.

Évszámok: IX. század (Etelköz), 895–900 (a honfoglalás), 997–(1000)–1038 (Szent István uralkodása), 1077 (Szent László trónra lépése), 1241–1242 (a tatárjárás), 1301 (az Árpád-ház kihalása).

6. évfolyam

Félévi követelmény

1. **témakör: Képek és portrék a magyar állam virágkorából**

- Legyen képes a tanult a mondák és a valóság közötti kapcsolatok és ellentmondások bemutatása.

- Tematikus térkép értelmezése és/vagy térképvázlat készítése Nagy Lajos hódításairól / Hunyadi János hadjáratairól.

- A tanult történelmi személyek életének bemutatása és jelentőségének felismerése.
- Fogalmak: aranyforint, kormányzó, végvár, szekérvár, zsoldos.
- Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás.

- Kronológia: 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása.

- Topográfia: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár.

2. **témakör: Új látóhatárok**

- Legyen képes bemutatni a nagy felfedezők útjait térképen.
- Tudja összehasonlítani a céhesipart és a manufaktúraipart.
- Legyen képes a világkereskedelem útvonalainak bemutatására térkép segítségével.
- A reformáció és a katolikus megújulás hatásainak feltárása az anyanyelvi kultúra és oktatás területén.

- Tudjon érvelni a vallási türelem mellett.
- Fogalmak: gyarmat, manufaktúra, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus

megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás.

- Személyek: Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz.

- Kronológia: 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete.
- Topográfia: Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak.

3. **témakör: Portrék és képek Magyarország kora újkori történetéből**

- Legyen képes felidézni és bemutatni a mohácsi csata eseményeit és következményeit.
- Tudja bemutatni a három részre szakadt országot és a fontosabb török hadjáratokat tematikus térképen.

- A török- és Habsburg-ellenes harcok hőseiről szóló történetek elbeszélése, irodalmi szövegek felidézése.

- Korabeli képek és ábrák értelmezése a törökellenes háborúk hőseiről és eseményeiről.
- A három részre szakadt ország térképének értelmezése.
- Tudja bemutatni azt, hogy milyen hatással volt a török uralom Magyarország fejlődésére.

- Rákóczi Ferenc életútjának és személyiségének bemutatása és a Rákóczi-szabadságharc jelentősebb eseményeinek és következményeinek ismertetése.
- Hazánk Habsburg uralom alatti gazdasági és társadalmi fejlődésének bemutatása.
- Mária Terézia jelentősebb intézkedéseinek ismertetése.
- Fogalmak: szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás.

- Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia.

- Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda

visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc.

- Topográfia: Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs.

Év végi követelmény

1. **témakör: Élet a kora újkori Magyarországon**

- Legyen képes a kora újkori életmód összehasonlítására a maival.
- Tudja ismertetni a török kori mezővárosok mindennapjait.
- Legyen képes a 15. századi és a 18. század végi magyarországi etnikai viszonyok összehasonlítására térképen, illetve táblázatban vagy diagramon szereplő adatok

segítségével.

- Fogalmak: nemzetiség, ortodox, barokk.
- Topográfia: Debrecen, Temesvár.

2. **témakör: Forradalmak kora**

- Legyen képes ismertetni és véleményt formálni a technikai fejlődés előnyeiről és hátrányairól.

- Tudja ismertetni és értékelni a francia forradalom főbb eseményeit és következményeit; pozitívumok és negatívumok azonosítása.

- Tudja ismertetni Napóleon életének és hozzá kapcsolódó legfontosabb események ismertetésére. Legyen képes Napóleon alakjának, történelmi szerepének megítélésére

különböző források alapján.

- Fogalmak: ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra.

- Személyek: James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon.
- Kronológia: 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata.
- Topográfia: Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia.

3.témakör: A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora

- A reformkor legfontosabb eseményeinek ismertetése és problémáinak bemutatása.
- Legyen képes az 1848. március 15-e eseményeinek felidézésére és következményeinek bemutatására történelmi források alapján.

- Tudja jellemezni a kor történelmi szereplőit és bemutatni politikai és történelmi tevékenységüket.

- A zsidóság pozitív szerepe a szabadságharcban.
- Legyen képes bemutatni a tavaszi hadjárat hadmozdulatait térképen illetve a legfontosabb eseményeket ismertetni. történelmi források segítségével.

- A szabadságharcot követő megtorlás néhány konkrét esetének bemutatása (aradi vértanúk, a zsidóságot sújtó közösségi büntetés)

- Legyen képes a Kiegyezés főbb problémáinak bemutatására és azok megoldásainak ismertetésére illetve következményeinek értékelésére.

- Fogalmak: országgyűlés, köztehervisel és, jobbágyfelszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés.
- Személyek: Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc.
- Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés.
- Topográfia: Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia.

7. évfolyam

Félévi követelmény

Az olasz egység és a német egység	A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei
Polgárháború Észak-Amerikában	Észak és Dél ellentéte, a polgárháború menete
A brit világbirodalom	gyarmatbirodalom, szipojfelkelés, Viktória királynő jelentősége
Technika és művészetek a XIX-XX. század fordulóján	Feltalálók
Küzdelem a munkások életének javításáért- Harc a nők választójogáért	szociáldemokrata pártok, szocialista eszmék, anarchista pártok, Enciklika, szüfrazsett mozgalom
A nagyhatalmak „vadászterületei”: a Távol-Kelet és a Balkán	gyarmatosítás, ópiumháború, keleti kérdés

Az első világháború és következményei

Az első világháború kezdete	*Fogalmak:* antant, központi hatalmak, front, állóháború, hátország, bolsevik.N: II. Vilmos, FerencFerdinándÉ: 1914. június 28.T: Szarajevó, Szerbia, Verdun	A fontosabb hadviselő országok csoportosítása a szövetségi rendszerek szerint.A háborús körülményeket bemutató különböző típusú források gyűjtése, feldolgozása.
A háború frontjai	F: keleti front, nyugati front, déli front, villámháború, állóháború, kétfrontos háború, lövészárok, világháború	Az első világháborús hadviselés összehasonlítása a korábbi háborúkéval
Hátország megpróbáltatásai		A történelmi Magyarország szétesésének bemutatása térképen az elcsatolt területek történelmi megnevezésével.

Forradalom és bolsevik hatalomátvétel	*1917 a bolsevik hatalomátvétel.* LeninF: bolsevik, szovjet, Téli Palota, Ideiglenes Forradalmi KormányN: Gapon pópa, Lenin, 1. Miklós É: 1905, 1917 T: Oroszország, Szentpétervár	
Magyarország a háborúban	*F: balkáni, olasz, orosz front,fegyverszünet, önrendelkezési jog N: WilsonÉ: (1914–1918)T: Isonzó*	A fontosabb hadviselő országok csoportosítása a szövetségi rendszerek szerint.Az első világháborús hadviselés összehasonlítása a korábbi háborúkéval.A háborús körülményeket bemutató különböző típusú források gyűjtése, feldolgozása
Tanácsköztársaság	*Fogalmak:* tanácsköztársaság, vörösterror, fehér különítményes megtorlások.*Személyek:* Károlyi Mihály, Horthy Miklós.	Európa háború előtti és utáni térképének összehasonlítása, a változások értelmezése
Ellenforradalom, Horthy hatalomra kerülése	*Fogalmak:* tanácsköztársaság, vörösterror, fehér különítményes megtorlások.*Személyek:* Károlyi Mihály, Horthy Miklós.	A történelmi Magyarország szétesésének bemutatása térképen az elcsatolt területek történelmi megnevezésével.
Párizs környéki békék		Vélemény megfogalmazása a történelmi Magyarország felbomlásának okairól.
Trianoni békeszerződés	*Kronológia:* 1920. június 4. a trianoni békediktátum.*Topográfia:* Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Erdély, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Ausztria.	A történelmi Magyarország szétesésének bemutatása térképen az elcsatolt területek történelmi megnevezésével.Vélemény megfogalmazása a történelmi Magyarország felbomlásának okairól.A trianoni békediktátum területi és demográfiai következményeinek értékelése.

Év végi követelmény

A kommunista Szovjetunió	*Fogalmak:* személyi kultusz, GULAG, totális állam.*Személyek:* Lenin.*Topográfia:* Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok).	• A kommunista Szovjetunió jellemzőinek azonosítása képi és

		szöveges forrásokban. •
Sztálin diktatúrája	*Személyek:* Sztálin.*Topográfia:* Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok).	• A totális diktatúrák összehasonlítása (pl. jelképek, ideológiák, hatalmi eszközök).
Németország az első világháború után	*Fogalmak:* totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, fasizmus.	• A nemzetiszocialista Németország jellemzőinek azonosítása képi és szöveges forrásokban.
Hitler hatalomra jutása	*Fogalmak:* totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, fasizmus.*Személyek:* Hitler.*Kronológia:* 1933 a náci hatalomátvétel.	• A totális diktatúrák összehasonlítása (pl. jelképek, ideológiák, hatalmi eszközök). • Érvelés a 20. század kirekesztő ideológiáival szemben.
A Horthy-korszak		
Horthy a kormányzó	*Személyek:* Horthy Miklós*Kronológia:* 1920–1944 a Horthy-korszak.	• A Horthy-korszak politikai eredményeinek és problémáinak felidézése. • A korszak egy kiemelkedő személyiségének bemutatása.
Teleki Pál, antikommunizmus		• Az antiszemitizmus megnyilvánulásainak azonosítása források alapján.
Külpolitika: revízió	*Fogalmak: revízió, numerus clausus*	• Magyarország külpolitikai céljainak és lehetőségeinek bemutatása
Bethlen István miniszterelnöksége	*Fogalmak:* pengő, kisantant, Egységes Párt, vagonlakók, népszövetségi kölcsön*Személyek*: Bethlen István*Évszámok:* 1922, 1927	

Külpolitikai kényszerpályák és jobbratolódás az 1930-as években		
Gazdasági eredmények **Társadalmi rétegződés és érintkezési formákMagyarországon**		A Horthy-korsza gazdasági, kulturális é társadalmi eredményeinek é problémáinak felidézése. •
Kulturális fejlődés	*Fogalmak:* pengő.*Személyek:* Klebelsberg Kuno, Szent-Györgyi Albert.	• A társadalmi változások bemutatása szöveges és képi források alapján. • A korszak egy kiemelkedő személyiségének bemutatása.
I. A második világháború		
Háború földön, tengeren és levegőben.	*Fogalmak:* tengelyhatalmak, szövetségesek.*Személyek:* Franklin D. Roosevelt, Churchill.*Kronológia:* 1939–1945 a második világháború, 1941. június a Szovjetunió megtámadása.*Topográfia:* Sztálingrád, Normandia, Hirosima.	• A nemzetiszocialista Németország és a kommunista Szovjetunió szerepének feltárása a háború kirobbantásában. • A második világháború fordulópontjainak felidézése. • A második világháború főbb eseményeit bemutató térképek értelmezése.
Az európai és magyarországi zsidótörvények	*Fogalmak: nyilasok, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, zsidótörvények.Személyek: Szálasi Ferenc, Salkaházi Sára.Topográfia: Auschwitz.*	• Ítélet megfogalmazása a második világháborús népirtásokról és háborús bűnökről. • Példák gyűjtése az embermentés formáira.
A holokauszt	*Fogalmak:* nyilasok, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor,	• Ítélet megfogalmazása a

	zsidótörvények.*Személyek:* Szálasi Ferenc, Salkaházi Sára.*Topográfia:* Auschwitz.	második világháborús népirtásokról és háborús bűnökről. • Példák gyűjtése az embermentés formáira.
Magyarország a második világháborúidején	*Fogalmak:* bécsi döntések.*Személyek:* Teleki Pál.*Kronológia:* 1944. március 19. 5. április a háború vége Magyarországon.	• Magyarország területi változásait és világháborús részvételét bemutató térképek értelmezése. A magyar honvéd helytállásának felidézése források alapján.
Szovjetunió elleni háború	*Topográfia:* Don-kanyar	• A magyar külpolitika háború előtti és alatti törekvéseinek és mozgásterének bemutatása.
Német megszállás, nyilas hatalomátvétel	Magyarország német megszállása,	
A háború borzalmai	*Fogalmak:* totális háború.	• A háború fegyvereinek és borzalmainak bemutatása különböző források alapján. • Ítélet megfogalmazása a második világháborús népirtásokról és háborús bűnökről. • Példák gyűjtése az ellenállás formáira.
II. A megosztott világ		
A hidegháború	*Fogalmak*: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), hidegháború, vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés.*Személyek:* Hruscsov, Kennedy.*Kronológia:* 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, 1948 Izrael Állam	• A második világháború után kialakult világrendet bemutató térkép áttekintése és értelmezése.

	megalapítása.*Topográfia:* Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Észak- és Dél-Korea, Kuba.	• A nyugati demokrácia és a szovjet diktatúra összehasonlítása. • A hidegháború korabeli és a mai világhatalmi viszonyok összehasonlítása. • A hidegháborús korszak alapvető jellemzőinek, történelmi szereplőinek azonosítása képek, szöveges források alapján. • Gyűjtött információk értelmezése a hidegháború korának néhány világpolitikai válságáról (pl. Korea, Kuba, Berlin). • Információk szerzése, rendszerezése és értelmezése a két szuperhatalom fegyverkezési versenyéről diagramok, táblázatok, képek és térképek segítségével.
A Nyugat	*Fogalmak*: piacgazdaság, jóléti állam.	• A nyugati világ és a keleti blokk életkörülményeinek összehasonlítása. • **Magyarország szovjetizálása**
A kommunista diktatúra kiépítése Magyarországon	*Fogalmak*: malenkij robot, államosítás.*Személyek*: Kovács Béla, Rákosi Mátyás, Mindszenty József.*Kronológia:* 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon.	• Magyarország szovjet megszállása következményeinek felidézése.

A Rákosi-diktatúra	*Fogalmak*: tervgazdaság, Államvédelmi Hatóság (ÁVH).*Kronológia:*1948–1956 a Rákosi-diktatúra.	• A Rákosi-rendszer jellemzőinek, bűneinek azonosítása források, képek, filmrészletek alapján.
Deportálások „békeidőben”	*Topográfia:* Recsk, Hortobágy, Duna-delta.	• A tömeges deportálások jellemzőinek azonosítása visszaemlékezések és egyéb források alapján. • A Rákosi-rendszer jellemzőinek, bűneinek azonosítása források, képek, filmrészletek alapján. • A határon túli magyarok megpróbáltatásainak bemutatása különböző források alapján.

Vizsgakövetelmények 7. évfolyam

- be tudja mutatni a különböző korok életmódjának és kultúrájának főbb vonásait és az egyes történelmi korszakokban élt emberek életét befolyásoló tényezőket;
- ismeri az újkori és jelenkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- egyszerű következtetéseket von le, és véleményt tud alkotni.
- időrendbe tud állítani történelmi eseményeket, képes az idő ábrázolására pl. időszalag segítségével;
- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény és jelenség időpontját;
- egyszerű történelmi kérdésekről véleményt tud megfogalmazni, állításait alátámasztja;
- tud egyszerű vizuális rendezőket kiegészíteni hagyományos vagy digitális módon (táblázatok, ábrák, tablók, rajzok, vázlatok) egy történelmi témáról;
- adott történetben különbséget tud tenni fiktív és valós, irreális és reális elemek között;
- önálló véleményt képes megfogalmazni történelmi szereplőkről, eseményekről;
- Az újkori és modernkori egyetemes és magyar történelmi jelenségek, események feldolgozásával a jelenben zajló folyamatok előzményeinek felismerése, a nemzeti azonosságtudat kialakulása.
- a történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. technikai fejlődésének hatásai a társadalomra és a gazdaságra)
- Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli

- Tudja, hogy Magyarország a trianoni békediktátum következtében elvesztette területének és lakosságának kétharmadát, és közel ötmillió magyar került kisebbségi sorba.

8. évfolyam

- ismeri az újkori és jelenkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény és jelenség időpontját;
- egyszerű történelmi kérdésekről véleményt tud megfogalmazni, állításait alátámasztja;
- önálló véleményt képes megfogalmazni történelmi szereplőkről, eseményekről;
- Ismerje a korszak meghatározó egyetemes és magyar történelmének eseményeit, évszámait, történelmi helyszíneit.
- Tudja, hogy Magyarország a trianoni békediktátum következtében elvesztette területének és lakosságának kétharmadát.
- Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között.
- Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges adatokat, eseményeket és kulcsszavakat.

I. **félév**

Témakörök:

A forradalomtól az ezredfordulóig

Az 1956-os forradalom és szabadságharc	• Október 23., a forradalom kirobbanása. • A forradalom lakóhelyünkön és környékén. • Szovjet tankokkal a népakarat ellen. • A forradalom jelképei. • A magyar forradalom a világtörténelem színpadán. • *Topográfia:* Corvin köz, Mosonmagyaróvár.	*Fogalmak*: Molotov-koktél, sortüzek, munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer.
A kádári diktatúra *Élet a Kádár-rendszerben*	• A kádári megtorlás. • A pártállam működése: az elnyomás változó formái. • Ellenőrzött társadalom, tömegszervezetek. • *Személyek*: Nagy Imre, Kádár János, Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, • A paraszti gazdaságok felszámolása, téeszesítés.	• •

	• A szocialista modernizáció – „a legvidámabb barakk”. • A hiánygazdaság. • A második gazdaság kiépülése. • Életszínvonal-politika és eladósodás. •	
A kétpólusú világ megszűnése és a rendszerváltoztatás Magyarországon	• A Szovjetunió és a szocialista rendszer országainak válsága. • Az ellenzék megszerveződése Magyarországon. • A kétpólusú világ megszűnése. • Az első szabad országgyűlési és önkormányzati választás. • Antall József kormánya.	privatizáció, jogállam, többpártrendszer.Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor. □
Magyarország a rendszerváltoztatás után	• A demokrácia és a piacgazdaság kiépítése. • A többpártrendszer működése. • Gazdasági válság és felzárkózás – vesztesek és nyertesek. • A társadalom átalakulása. • Magyarország NATO-tagsága.	1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1999 Magyarország belép a NATO-ba.

Együttélés a Kárpát-medencében

A határon túli magyarok	• Határon túli magyarlakta területek. • Fordulópontok a határon túli magyarok történetében: a történelmi Magyarország felosztása, a revízió, magyarellenes megtorlások, rendszerváltoztatás. • Kivándorlás és asszimiláció.	*Fogalmak*: kitelepítés, asszimiláció.*Személyek*: Esterházy János, Márton Áron.*Kronológia*: 1944–1945 magyarellenes atrocitások.*Topográfia*: Szlovákia, Ukrajna.
A magyarországi nemzetiségek a 19. századtól napjainkig	• Magyarország nemzetiségi arányainak változása. • Az asszimiláció folyamata. • Fordulópontok a nemzetiségek történetében: 1848–49-es	

	szabadságharc, a történelmi Magyarország felosztása, a magyarországi németek kitelepítése. • A nemzetiségi jogok a mai Magyarországon.	

Népesedés és társadalom

A hagyományos/ agrártársadalmak	• Letelepedés és élelemtermelés: növénytermesztés és állattenyésztés. • Önellátás, árutermelés, kereskedelem. • A népességnövekedés korlátai. • A hagyományos társadalom (hierarchia és család).	*Fogalmak*: háziasítás, nagy pestisjárvány, népességrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció.*Személyek*: Semmelweis Ignác.
A modern/ipari társadalmak	• Az ipari forradalmak hatásai: népességrobbanás és városiasodás. • Népességnövekedés a fejlődő és népességfogyás a fejlett világban. • A migráció.	

II. **félév**

Témakörök:

A demokratikus állam

A modern demokrácia gyökerei	• Az athéni demokrácia működése. • A parlamentáris rendszer működése Nagy-Britanniában. • Az elnöki rendszer működése az Amerikai Egyesült Államokban.	*Fogalmak*: népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog.*Személyek*: Periklész, George Washington.*Kronológia*: Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2012 Magyarország Alaptörvénye.
A modern magyar állam	• Az Alaptörvény. • Az Országgyűlés, a kormány és az igazságszolgáltatás. • Az országgyűlési és önkormányzati választási rendszer.	

Régiók története

Magyarország és az Európa Unió	• Az Európai Unió születése és bővülése. • Az európai integráció céljai, eredményei és gondjai. • Magyarország európai uniós tagsága.	*Fogalmak*: integráció, euró, Európai Unió,*Kronológia*: 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba.visegrádi együttműködés, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán.*Személyek*: Lincoln, Gandhi, Mao Ce-tung.*Topográfia*: Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael.
Közép-Európa	• A régió sajátosságai (jellemzően kontinentális helyzet, birodalmi függés és nemzeti sokszínűség). • A második világháború hadszíntere. • A szovjet megszállás. • A visegrádi együttműködés.	
Az Amerikai Egyesült Államok	• Az Amerikai Egyesült Államok létrejötte. • Az amerikai polgárháború okai és eredményei. • Az Amerikai Egyesült Államok világhatalommá válása.	
India	• Az indiai civilizáció vallási és kulturális alapjai. • A brit gyarmati uralom. • Gandhi és a függetlenségi mozgalom. • A jelenkori India ellentmondásai.	
Kína	• A kínai civilizáció vallási és kulturális alapjai. • Kína félgyarmati sorban. • A japán megszállás. • Mao Ce-tung és a kommunista diktatúra. • A gazdasági óriás.	
A Közel-Kelet	• Az Oszmán Birodalom felbomlása. • Izrael állam létrejötte. • Az olaj szerepe a régió történetében. • Az iszlám és az • Etnikai, vallási és gazdasági törésvonalak.	

Mérlegen a magyar történelem

Lábnyomaink a nagyvilágban	• Világjáró magyarok (utazók, felfedezők). • Tudósok és feltalálók (pl. informatika, autóipar, űrkutatás). • Világraszóló sportsikerek – magyarok az olimpiákon. • Magyar művészek a világban.	*Javasolt személyek (altémánként 1-2)*: Julianus barát, Kőrösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor; Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina,Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor.
A magyar megmaradás kérdései	• Magyarország mint szuverén európai hatalom a középkorban. • A török kor: a középkori örökség pusztulása és az etnikai arányok romlása. • Az Osztrák-Magyar Monarchia, a Közép-Európát sikeresen egyesítő birodalom. • Trianon máig tartó hatásai: a kisállami lét kényszerpályái a nagyhatalmak árnyékában. • Új típusú kapcsolatépítés a rendszerváltoztatás után a kisebbségbe került magyarsággal. • A magyar megmaradás titkai: szabadságharcok, békés építkezés.	

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

8. évfolyam

Félévi követelmény

I. A család

1.A család fogalma és funkciói

2. Családi szocializáció

3. Gyermekvállalás

4. Családtörténet

II. A család gazdálkodása és pénzügyei

1. Családi gazdálkodás

2. Családi költségvetés

3. Megtakarítás, takarékosság

III. Településünk, lakóhelyünk megismerése

1. Településünk, lakóhelyünk alapvető jellemzői

2. Lakóhelyünk történelme, kulturális értékei

3. Helyi önkormányzatok, mindennapi ügyintézés lakóhelyünkön

4. A település, lakóhely fejlesztésének lehetőségei

IV. Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségek

1. Nemzet és nemzeti identitás

2. Kulturális örökségünk, országimázs

3. Nemzetiségek és nemzetiségi jogok

Év végi követelmények

4. A határon kívül élő magyarság

5. Honvédelem

6. Globalizáció és európaiság

Hon-és népismeret

6. évfolyam

Félévi követelmény

A település jellegzetes mesterségei.

A lakóhely épített és természeti környezetének adottságai, helytörténete, néphagyományai.

Összefüggések az eltérő természeti környezet és a különböző tájakon élő emberek eltérő életmódja között.

A néphagyományok és közösségformáló szerepük.

A magyarok és a magyarországi nemzetiségek házainak külső és belső jellegzetességei, táji különbségei.

Ünnepek, jeles napok.

A keresztény ünnepek a népi hagyományokban.

Hétköznapi és hagyományos viseletek.

Év végi követelmény

A gazdálkodó ember legfontosabb munkái.

Város, falu, mezőváros, tanya.

A városi életforma sajátosságai és változásai a 19-20. században.

Néprajzi tájak, tájegységek Magyarországon és a Kárpát-medencében.

Néprajzi tájak jellemzői.

Hazánkban élő nemzetiségek.

Világörökségeink.

Hazánk nemzeti parkjai.

Hungarikumok.

Világhírű magyar művészek és tudósok.

Etika

5. évfolyam

Félévi követelmény

Az egyes leckékhez tartozó olvasmányok, szemelvények a lecke sorszámával megegyező szám alatt találhatók a tankönyv Gyűjtemények című fejezetében.

Témakörök, tartalmak:

1. Éntudat – Önismeret

Életkori szakaszok: az emberi élet szakaszai, testi és lelki változások, az önállósodás, növekvő felelősség

Jól érzem magam: testi-lelki egészség fontossága; a testi-lelki egészséget őrző tevékenységek ismerete és alkalmazása, helyes táplálkozás, mozgás, pihenés; egészséget veszélyeztető hatások felismerése, alapvető emberi viselkedésformák értékelése

Lelki egészségem: harmonikus élet, jövő, az egészséges és harmonikus életmód, érzelmek és kifejezésmódjuk, ezeknek megfelelő viselkedés / cselekvés, pozitív és negatív hatások felismerése saját élethelyzetekben, a nehéz helyzetek kezelése, megoldása

Adottságaim, lehetőségeim, korlátaim: az önértékelés módjai, a reális önértékelés; én és mások, az emberek közötti hasonlóságok és különbségek; a saját és társaink belső értékeinek, egyediségének felismerése; egészségesek és fogyatékkal élők, különböző emberi élethelyzetek megismerése

A lelkiismeretem: a lelkiismeret / a lelkiismeret-furdalás; döntések saját és mások értékeinek figyelembe vételével, cselekedeteink és szavaink következményei; a problémák elemzése és megoldási lehetőségek alkotása, önmagunk motiválása a problémamegoldás érdekében

Céljaim, terveim: önismeret; rövid és hosszú távú fejlődési, tanulási céljaim; a célok elérését szolgáló utak, eszközök – tudás, bátorság, akarat, kitartás, eltökéltség; a tudásszerzés módjai, hiteles források felhasználása; példaképeink a valós és virtuális környezetben pl. családban,

ismeretségi körben; az egyéni sikerek értelmezése

Fogalmak: önismeret, fejlődés, önállóság, felelősség, egészség, harmónia, elfogadás, tervezés, tanulás, tudás, példakép, jövőkép

2. Család – Helyem a családban

Családba születtem – otthonom: a család fogalma; a család szerepe életünkben; mitől jó egy család

Családi kapcsolataim – rokonság: családfa; családom viszonyrendszere; a családot összetartó érzelmek és közös értékek: a támogatás, bizalom, szeretet, tisztelet, segítség, hagyományok, közös tevékenységek;

Családi szokásaink, ünnepeink: hétköznapi szokások, tevékenységek, családi hagyományok és szokások; ünnepek: névnap, születésnap, karácsony, húsvét...stb.

A családi együttlét harmóniája: a szeretet, bizalom, tisztelet szerepe a családban a barátságokban és a párkapcsolatokban; együttélési szabályok; az érzelmeket is kifejező figyelmes kommunikáció fontossága; érték- és érdekütköztetések a családban, lehetséges konfliktusok és megoldási javaslatok

Feladataim otthon: a családban betöltött szerepek és feladatok, munkamegosztás; szerepem,feladataim, kötelezettségeim a családban – házimunka, önként vállalt feladat

A család külső kapcsolatai, kötődései: közösségek a családon kívül, kapcsolataink; közösen vagy egyedül végezhető tevékenységek; összefogás egy közös cél érdekében

Akikre érdemes hallgatni: családtagok, rokonok, ismerősök – bizalom, egymás segítése, támogatása, tudásátadás; a különböző problémás helyzetek megoldása - segítségkérés, segítség felajánlása

Kedvenc állataink: állatvédelem, felelős állattartás, állatok tisztelete, szeretete, gondozása, megértése

Fogalmak: támogatás, bizalom, szeretet, tisztelet, segítség, figyelem, probléma, kapcsolat, családi szokás

Év végi követelmény

3. Baráti kapcsolatok – Helyem a közösségekben

Közösségeink értékei: szoros / laza kapcsolatok a közösségeimben; a jó közösség;
A barátság: a barátság fogalma; a jó barátság ismérvei; a kapcsolat ápolása: kapcsolatokat összetartó szokások, a jó működés feltételei; a bizalom, támogatás, törődés, őszinteség és a bántás megjelenési formái; barátság az közösségi hálón: a virtuális identitások lehetséges megismerési módjai, hagyományos és a modern technológia nyújtotta kapcsolattartási lehetőségek; különbség a valóságos és a virtuális identitás között
Haver vagy jó barát?: a haver és a jó barát közti különbség; barátság, bizalom, titok; megbízhatóság;
Baráti társaságaink: jó társaság, rossz társaság; szükségünk van társakra, a társas kapcsolatok fontossága; bátorítás, biztatás, fontosság érzése, biztonságérzet;
Iskolánk: iskola, évfolyam, osztály, osztályközösség; egymás megismerése; közös tevékenységeink, élményeink;
Szabályok: írott és íratlan szabályok: törvények, előírások, házirend; együttműködés, helyes, helytelen viselkedés, szabálykövetés, büntetés
Beilleszkedés a közösségbe: kapcsolat kezdete; rokonszenv – ellenszenv; a beilleszkedést segítő, akadályozó viselkedés, cselekvések; rokonszenv, ellenszenv azonosítása; az elhagyatottság, a kirekesztettség érzése; csoportban elfoglalt hely és szerep azonosítása, a személyiségének legjobban megfelelő feladatok vállalása; valóságos és virtuális közösségek
Együttműködés: közös feladat, közös cél; a közösség szabályai, egyenletes terhelés, munkamegosztás; a megértésre törekvő, egyenrangú kommunikáció; saját véleményünktől eltérő vélemények tiszteletben tartása, a saját álláspont melletti érvelés
Konfliktusok: a konfliktus kialakulására utaló jelzések, konfliktusok megelőzése, javaslatok a konfliktusok megoldására, konfliktuskezelési lehetőségek; érzelmi állapotunk és viselkedésünk milyen következményekkel járhat, milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatainak alakítására; helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezése;
Fogalmak: rokonszenv, ellenszenv, barátság, kapcsolat, bizalom, bizalmatlanság, támogatás, törődés, őszinteség, bántás, megértés, konfliktus

6. évfolyam

Félévi követelmény

Témakörök, tartalmak:

1. A társas együttélés kulturális gyökerei. Nemzet - helyem a társadalomban

Közösségeink értékei: a közösségek összetartó ereje a közös cél; azonosulás a közös célokkal, alkalmazkodás, hatékonyság; egyéni érdek, csoportérdek, konfliktusok, problémamegoldás

Magyar nemzetünk, magyar hazánk: nemzet, haza fogalma; a nemzet, a kulturális közösség fontos értékei, szerepük életünkben; magyarok a világban; külhoni és anyaországi magyarok;

Egy ország, több nemzetiség: nemzetiségek Magyarországon, másnemzetiségűek a magyar történelemben, művészetben, sportban

Anyanyelvünk, nemzeti jelképeink: nemzeti jelképeink – magyar zászló, címer, Himnusz; anyanyelvünk

Nemzeti értékeink, kultúránk: agrár- és élelmiszergazdaság, egészséges életmód, épített környezet, ipari és műszaki megoldások, kulturális örökség, sport, természeti környezet, turizmus, vendéglátás; hagyományőrzés;

Ünnepeink, hagyományaink: az vallási, világi, vidék-város emberének ünnepei, állami ünnepek jelentősége, közösségmegtartó szerepük, jelképeik; hagyományok, szokások; viselet;

Településünk értékei: településtípusok, a közösség szerepe a települések fejlődésében; a közösség összetartóerejének segítése; a köztulajdon megbecsülése, a magántulajdon védelme;

Egyéni felelősségünk a közösségben: közös célok meghatározása; egyéni és közösségi érdekek összevetése; a hatékony együttműködés feltételeinek számbavétele; írott és íratlan szabályok betartása; önkéntes, másokat segítő tevékenységek; valós és virtuális közösségek

A gyermekek jogai: Tetszőlegesen választás alapján ismertess 5 számodra fontos cikket a Gyermekjogi Egyezmény tankönyvben található cikkei közül!

Fogalmak: csoport, közösség, nemzet, nemzetiség, beilleszkedés, kirekesztés, érdek, egyenlőség, igazságosság, méltányosság, önzetlenség, felelősségvállalás, vezető, példakép

Év végi követelmény

2. A természet rendjének megőrzése, fenntartható jövő

Technikai fejlődés: a technikai fejlesztések célja; életünket megkönnyítő találmányok, technikai eszközök; mesterséges intelligencia a hétköznapokban;

Képernyőink hatalma: infokommunikációs eszközök és használatuk szabályai; valós és valótlan információk, hiteles források, álhírek, a „kacsa”;

Túl nagy lábon élünk!: A Föld természeti erőforrásai felhasználásának hatásai; ökológiai lábnyom; a környezetszennyezés hatása a Föld, az élőlények, köztük az ember életére; Magyarország ökológiai lábnyoma; személyes felelősségünk a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatok felsorolása; Milyen szokások kialakításával, cselekvésekkel járulhatunk hozzá a fenntarthatóság megvalósításához?; szükséglet, fenntarthatóság, energia- és víztakarékosság;

Tudatos vásárlás: szükségletek, felhalmozás, felesleg, impulzusvásárlás, márkafüggőség; a tudatos vásárló, tudatos fogyasztó; környezetbarát, újrahasznosítható csomagolás, hulladékcsökkentés

A reklámok hatása: kereskedelmi és társadalmi célú reklámok; bárkinek bármit eladni; a reklám- és eladási trükkök, reklámok hatása

Egészséges táplálkozás: a testi és szellemi egészségünk forrásai; táplálékpiramis; élelmiszercímkék információi; élelmiszer termékgarancia-címkék

Valódi szépség: az emberi külső változása a történelem folyamán; vonzó külsőmesterséges eszközök nélkül; Mi a szép?; Mi minden rejlik a szépség mögött?

Virtuális tér: kapcsolattartás régen és ma – képeslap, levél, távirat, telefon; az internetes alkalmazások, lehetőségek, tevékenységek; az internethasználat szabályai

Rajtunk is múlik! a Föld betegeskedik, környezetszennyezés: talaj, víz, levegő, növények, állatok; környezetvédelem

Fogalmak: természetvédelem, környezetvédelem, média, virtuális tér, tudatos fogyasztó, létszükséglet, takarékosság, mértékletesség, felelősségvállalás

3. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére

Hol az igazság? tudomány, vallás, művészet; vallásos gondolkodás, tudományos gondolkodás; vallásos hit, meggyőződés, megtérés, tudás, ateizmus, sejtés, hagyomány; világnézeti elkötelezettség, a kölcsönös tolerancia elveinek alkalmazása

Vallási közösségek: vallás és közösségek, szertartások, ima, keresztelés, szentelés...stb.

Világvallások: az európai, a nemzeti kultúra közös eredete, forrásai; keresztény, iszlám, hinduizmus, buddhizus, kína vallásai, zsidó vallás; a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a kultúrára gyakorolt hatása; világvallások emberi életre vonatkozó néhány erkölcsi tanítása

A kereszténység és ünnepei: keresztény felekezetek: római katolikus felekezet; protestáns felekezetek: református, evangélikus; a különböző felekezetek jelképei, ismertetőjegyei;

vallások ünnepkörei, a hozzájuk tartozó jelképek, szokások; néphagyományok
Tények és feltételezések: mi a tény, mi a feltételezés; igaz – hamis; nem mindig hihetünk a szemünknek; a helyes és a helytelen dilemmái
Kíváncsiság és megismerés: tudományterületek, tudományágak, magyar feltalálók, találmányok; a tudásszerzés módjai, különös tekintettel a forrás hitelességére
A tudósok felelőssége: az emberiség életét, fejlődését biztosító, a legkevesebb káros hatást okozó találmányok; a helyes és a helytelen dilemmái
Fogalmak: világkép, világnézet, tudás, tény, vélemény, információ, hitelesség, együttélés, hit, istenhit, vallás, egyház, vallási tanítás, jó, rossz, lelkiismeret

7. évfolyam

Félévi követelmény

Témakörök, tartalmak:
1. Ki vagyok én?
Ember vagyok: Az ember biológiai lény, társas lény, lelki lény; az ember jellemzője az egyéniség, egyediség, személyiség. Személyiségünket befolyásoló szüleinktől örökölt, életünk során szerzett tulajdonságaink, és a bennünket érő környezeti hatások, élethelyzetek.
Gyermekkor és felnőttkor között: Gyerekekre, serdülőkre, felnőttekre jellemző tulajdonságok. Testi, lelki változások kamaszkorban. A kamaszkor átvészeléséhez adható tanácsok. (táplálkozás, életmód, időbeosztás, gondolkodásmód, érzelmek, kommunikáció...)
Értelem és érzelem: Értelem és érzelem kapcsolata; érzelmeink kifejezése különböző élethelyzetekben: öröm, szeretet, boldogság, vidámság, bánat, harag stb. Értelmi és érzelmi intelligencia fontossága. Érzelmeink kifejezése, mások érzelmeinek figyelembevétele konfliktushelyzetben megfelelő kommunikáció segítségével.
A személyiség és szerepei: Önismeret, önértékelés, családi és társadalmi szerepek; szerepeink változása életünk során; szerepeinknek megfelelő viselkedés.
Az erkölcsi jó: A jó és a rossz megkülönböztetése; bűn és erény; erkölcsi szabályok, elvárások; erkölcsi dilemmák, elvek, szándékok, esetleges félelmek a döntésekben, következmények. Az internetezés veszélyei, a web illemszabályai.
Érték, vágy, cél: Az érték, egyéni és társadalmi értékrend, érdekek ütközése; érték és mérték,

mértéktartás, az arany középút; érték és szükséglet, vágyak és célok, ami szükséges céljaink eléréséhez, a jövőnkért végrehajtható tetteink;

Fogalmak: önismeret, önazonosság, boldogulás, boldogság, jólét, jóllét, stressz, káros szenvedély, függés, alkotás, munka, pénzügyi tudatosság

2. Család

Egységben: Család, családtagok, családi szerepek; női és férfi feladatok régen és ma a családban, a különböző szakmákban. Férfiak a női, nők a férfias szakmákban. Egyenlőség-egyenlőtlenség férfiak és nők között, az egyenjogúság és egyformaság különbsége. Érdeklődési köröm.

Szerelem: A szerelem régen és ma: ismerkedés, kezdeményezés, udvarlás, érzelmek kifejezése, figyelmességek, gesztusok, kommunikáció;

És boldogan éltek: Házasság, elköteleződés, fogadalmak, eskü; leánykérés régen és ma; a párválasztás szempontjai; Szeretet vagy szerelem? Ki érett a házasságra?; esküvő, lakodalom; a tartós párkapcsolat feltételei, a párkapcsolat nehézségei;

Otthon, család, közösség: Családi fészek; Mitől jó, mire való a család? A család funkciói; családok régen és ma; ünnepek a családban / családi ünnepek;

Családi mozaik: Családi kapcsolatok, családmodellek, mozaikcsalád, szülők, testvéri kapcsolatok; nagycsalád: több generáció együttélése, pozitívumai, generációs problémák

Kamasz a családban A család életre szóló támogatása; kapcsolat szülőkkel, testvérekkel; konfliktusok forrásai, szavak, gesztusok, tettek, alkalmazkodás, szabályok betartása;

Fogalmak: érzelem, szerelem, párkapcsolat, vonzódás, intimitás, bizalom, hűség, igény, nemzedék, értékrend, önvédelem, zaklatás, emberi jogok

3. Társas kapcsolatok

Nincs egyebünk, csak a törvényeink: Írott és íratlan szabályok; szabályalkotás lépései; egyéni és közösségi érdek ütközése; szabályokon túl: a „fair play”; az előny: igazságos – igazságtalan előnyök

Alkalmazkodás és önállóság: Konfliktusok, alkalmazkodás, önállóság, szabadság, felelősség; alkalmazkodás egyénhez, közösséghez a kommunikációban: egyéniség, figyelem, tisztelet, megértés, együttérzés,

Senki sem különálló sziget: Erősségeim – gyengeségeim: ahogy magamat látom, ahogyan

mások látnak; Ilyen voltam – ilyen vagyok – ilyen leszek; felelősség önmagamért, embertársaimért

Iskolai kapcsolataim: problémák, konfliktusok, megoldások; jogok és szabályok az iskolában; új tanuló az iskolában, alkalmazkodás

Érzelmeink a kapcsolatainkban: Pozitív, negatív érzelmek a kapcsolatokban; egyetemes emberi alapérzelmek (6); jó / rossz kapcsolataink; szükségleteink a kapcsolatainkban, érzelmeink kifejezése: tettek, szavak, gesztusok

Bizalmi társas kapcsolatok: A bizalom kialakulása; fenntartása társas kapcsolatokban; nehézségek, konfliktusok a bizalmi viszonyban; negatív viselkedési modellek tiltólistája, kapcsolat megszakítása

Azt mondom: NEM!: Bántalmazás, kirekesztés, megfélemlítés, zaklatás az iskolában, iskolán kívül; szexuális erőszak, családon belüli erőszak; veszélyhelyzetek, elővigyázatosság, „bulikódex"; Kihez fordulhatok segítségért?

Fogalmak: kapcsolatrendszer, viszonyulás, konfliktuskezelés, jóvátétel, alkalmazkodás, önállóság, cselekvés, átélés, előítélet, elfogadás

8. évfolyam

Félévi követelmény

Témakörök, tartalmak:

I. A társas együttélés kulturális gyökerei

Közösség és egyén: Milyen vagyok: erősségeim, gyengeségeim? Közösségben betöltött szerepeim, együttműködés másokkal (csapatmunka). Hasznos tevékenységeim otthon, az iskolában, a településemen, karitatív tevékenységek.

Valóságos és virtuális közösségek: Valóságos és virtuális közösségeink; Médiahasználati szokásaink; Közösségi oldalak; Valóság vagy álarc? Mire használod a médiát, az internetet? A média hatása; Internetes etika, internetes bántalmazás

Egyéni és közösségi érdek: Ki mit szeretne? Családi konfliktus. Érdekek a közösségben. Érdekellentétek. Egyéni és közösségi érdekérvényesítés.

Társadalmi értékek: a közösség működésének fő szempontjai és érvényesülésük: cél, feladat, szabály, együttműködés; közösségi / egyéni felelősség (Egy mindenkiért, mindenki egyért!); a

társadalom aranyszabálya a kölcsönösség; együttműködés és kölcsönösség a társadalomban; társadalmi szabálytalanságok (erkölcsi normák sértése) következményei,
Európában magyarként: a magyarság mint nemzeti közösséghez tartozás feltételei (politikai, kulturális); határon túli magyarok, Magyarországon élő nemzetiségek; hagyományőrzés, hungarikumok;

A mi Európánk: földrajzi elhelyezkedése, jellegzetességei, szellemi egysége; az Európai Unió, szimbólumai, Magyarország és az EU, közös értékeink, magyar értékek Európában
Fogalmak: nemzet, nemzetiség, kultúra, identitás, tolerancia, szolidaritás, szabályszegés, jogsértés, bűn, büntetés, érdekérvényesítés, társadalmi cél, média
II. A fenntartható jövő
Ember és környezetének kölcsönhatása: az ember és környezete (természeti, társadalmi, gazdasági); ökonómia – ökológia, ökológiai gondolkodás, környezettudatosság, környezetvédelem, ökológiai lábnyom, az ember felelőssége
Jólétünk alapja: az energia: elektromos energia, energiaforrások (megújuló, nem megújuló), felhasználásuk, hatásuk: környezetszennyező/-kímélő, előállítás, feldolgozás, szállítás nehézségei, export-import jelentősége; klímaváltozás és következményei, a Föld velünk és miattunk változik
Környezetalakító tevékenységek: az ember környezetátalakító tevékenysége és annak következményei, alkalmazkodás a környezeti változásokhoz; talaj, levegő, víz szennyezése - védelme
A jövő kötelez: fenntarthatóság fogalma, jelentése, pillérei, egyensúlya; környezetbarát technológiák, céljuk, szimbólumaik, jelölésük; környezetszépítés.

Év végi követelmény

Fogyasztói és pénzügyi tudatosság: szükségleteink, igényeink környezetet befolyásoló hatása, reklámok, tudatos fogyasztás; pénzügyi szokásaink/döntéseink, bevételek/kiadások összefüggése, javuló/romló pénzügyi helyzetünk; takarékosság, tudatos életmód
Az emberiség jövője: 17 fenntarthatósági cél jelentése, tartalma
Fogalmak: erőforrás, globális hatás, újrahasznosítás, környezetbarát technológia, egyéni

felelősség, fenntartható fejlődés, egyenlőtlenség

I. Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

Erkölcs és világnézet: jó és rossz a mesében és a valóságban, erkölcs, erkölcsi jó, erkölcsi döntések, világnézet: istenhívők, ateisták

A világvallások és a hit: az 5 világvallás és legfontosabb jellemzői, a hit és a vallásosság

A zsidóság és a kereszténység: az ábrahámi vallások eredete, a zsidó vallás, a kereszténység; zsidó és keresztény templomok, belépés szabályai, szertartások, szokások, zarándoklat

Európa vallási arculata: a kereszténység terjedése, európai vallások a kereszténységen kívül; Európa vallási megoszlása; vallási sokszínűség, lelkiismereti és vallásszabadság; vallások, egyházak az EU-ban és Magyarországon, Európa keresztény értékei, legfőbb keresztény értékek a mindennapi életben, a törvénykezésben vagy az erkölcsi normákban

A felebaráti szeretet az egyházak szerepvállalásában: a felebaráti szeretet, az emberek közötti viszony legegyetemesebb elve, ún. aranyszabálya a szeretetparancs, az emberek egyenértékűsége; az állam és egyház különválása, együttműködése; karitász (jótékonykodás), a magyarországi egyházak karitatív és egyéb hasznos tevékenysége; Te, mi hogyan segíthetünk?

A tízparancsolat mint értékrend törvény / szabály / parancsolat; A tízparancsolat 1., 2. kőtáblája; törvények és a tízparancsolat kapcsolata;

Az élet tisztelete minden élőlény életének értéke, az állatok, emberek életének tisztelete; honnan, mikortól számítjuk az életet; az élet védelme; az élet elvétele bűn; életmentés, Vöröskereszt

Fogalmak: vallás, hit, erkölcs, kereszténység, iszlám, judaizmus, hinduizmus, buddhizmus, felebaráti szeretet, karitász, aranyszabály, az élet tiszteletének elve, tízparancsolat

Hit-és erkölcstan (református)

Általános szempontok minden évfolyamra:

- **Rendszeres óralátogatás** (visszacsatolás: diginaplóba rögzítés, ellenőrzés).
- **Órai aktivitás**: figyelem, részvétel beszélgetésben, közös imában, éneklésben.
- **Magatartás**: tisztelet a társak és a hit tartalmai iránt.
- **Alapfogalmak, bibliai történetek felismerése** az adott évfolyam szintjén.

- **Minimum szóbeli/tudásbeli teljesítmény**: egyszerű kérdésekre tudjon válaszolni, röviden visszaadjon történeteket.

5–6. osztály

- Ismerje a **tízparancsolat teljes szövegét** és jelentését.
- Tudja ki volt Jézus, miért jött a világra, mi a kereszthalál és feltámadás üzenete.
- Ismerjen legalább **5 – 6 bibliai Igét, ún. „aranymondást”** (pl. Jn. 3,16 „Evangélium dióhéjban).
- Tudjon kapcsolni **bibliai példát erkölcsi kérdésekhez** (pl. megbocsátás, őszinteség).
- Tudjon **részt venni önállóbb beszélgetésben**.

7–8. osztály

- Tudjon **önálló véleményt megfogalmazni**, érvelni, kisebb esszét írni egy bibliai rész vagy hitelvi- erkölcsi kérdés kapcsán.
- Ismerje az **Apostol Hitvallás és a Heidelbergi Káté** szövegét és jelentését.
- Tudja a református egyház alapvető sajátosságait (Biblia központi szerepe, kegyelem, úrvacsora és keresztség).
- Tudjon **bibliai helyeket megnevezni** (pl. evangéliumok, fontos ószövetségi részek).
- Minimum: tudjon röviden összefoglalni egy bibliai történetet és annak **aktuális tanulságát**.

Hit-és erkölcstan (katolikus)

Általános szempontok minden évfolyamra:

- **Rendszeres óralátogatás** (visszacsatolás: diginaplóba rögzítés, ellenőrzés).
- **Órai aktivitás**: figyelem, részvétel beszélgetésben, közös imában, éneklésben.
- **Magatartás**: tisztelet a társak és a hit tartalmai iránt.
- **Alapfogalmak, bibliai történetek felismerése** az adott évfolyam szintjén.
- **Minimum szóbeli/tudásbeli teljesítmény**: egyszerű kérdésekre tudjon válaszolni, röviden visszaadjon történeteket.

5. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

A tanuló tudjon tájékozódni, adott részeket ügyesen megkeresni a Szentírásban. Ismerje az egyházi év fogalmát, a szentmise teológiáját és liturgiáját, a hét szentség és a szentelmények liturgiáját. Tudja, mit, mikor, hogyan és miért ünneplünk az egyházban. Ismerje a liturgikus cselekmények, helyek, idők, kellékek, színek jelképrendszerét.

6. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

Tudja megkülönböztetni a katolikus egyházara vonatkozó fogalmakat a többi vallás fogalmaitól. Ismerje az egyház alapításának körülményeit, az egyház lényegét, célját, szervezeti felépítését. Legyen tisztában az egyház üdvösségszerző küldetésével, ismerje, hogyan valósította és valósítja ezt a történelem különböző korszakaiban és napjainkban.

7. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

A Szentírásra vonatkozó ismeretek megalapozása. Igazodjon el az Szentírás könyvei között. Ismerje a Szentírás felosztását, keletkezésének körülményeit, irodalmi műfajait. Legyen képes adott szentírási részt kikeresni, és megfelelő szövegkörnyezetbe helyezve azt az újszövetség fényében helyesen értelmezni. Életkorának megfelelő szinten ismernie kell, Jézus életének eseményeit. Ismernie kell a szentségeket, mint kegyelem közvetítő eszközöket.

8. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

Ismerje az alapvető erkölcsi fogalmakat: törvény, lelkiismeret, felelősség, bűn, önismeret, önnevelés. Ismerjék a tízparancsolatot és azt helyesen értelmezzék.

Természettudomány

5. évfolyam

Félévi követelemény

Ismerje a virágos növény szerveit, és azok működését. A megtanult algoritmus szerint tudja jellemezni a félév során megismert zöldség- és gyümölcsféléket, és háziállatokat. Ismerje az ízeltlábúak, madarak, emlősök testfelépítésbeli legfontosabb jellemzőit, azok alapján tudja a tanult élőlényeket felismerni, csoportosítani. Ismerje a háziállatok igényeit, hasznosítási módjait. Ismerje a legjellemzőbb zöldség- és gyümölcskárosító rovarokat. Legyen tájékozott a természetes védekezési lehetőség módjairól. Fogalmak: egynyári növény, kétnyári növény, évelő növény, főgyökérzet, főeres levél, mellékgyökérzet, mellékeres levél, fás szár, lágy szár, hagyma, torzsa, tönk, gumó, bogyótermés, csonthéjas termés, almatermés, egyszerű levél, összetett levél, virágzat, teljes átalakulás, gerinces, emlős Tudjon tájékozódni a térképen és a természetben.

Ismerje a fő és mellékvilágtájakat. Tudja használni a vonalas mértéket, a keresőhálózatot. Ismerje a térkép jelrendszerét. Ismerje fel a domborzati formákat a színek és a magassági számok alapján.

5. **évfolyam**

Év végi követelmény

A megtanult algoritmus szerint tudja jellemezni a II. félév során megismert háziállatokat, jellemzők alapján tudja felismerni, és csoportosítani. Ismerje a háziállatok igényeit, hasznosítási módjait. Fogalmak: gerinces, emlős, madár, párosujjú patás, páratlanujjú patás, ragadozó fogazat, mindenevő fogazat, növényevő fogazat, fészekhagyó fióka, fészeklakó fióka, agyar, tülkös szarv, összetett gyomor, kérődzés, kapirgáló láb, magevő csőr. Ismerje az emberi szervezet szervendszereit, azokat alkotó szerveket, a szervek működését. Legyen tisztában a szervezet egészségének megőrzéséhez szükséges életmóddal. Fogalmak: emésztés, felszívódás, pulzus, légzés, gázcsere, anyagcsere. Tudja az időjárás és az éghajlat elemeit. Hőmérsékleti adatokból tudja kiszámolni a napi középhőmérsékletet és a napi hőingást. Igazodjon el az éghajlati övezetekben. Ismerje hazánk nagy tájait. Jellemezze hazánk éghajlatát.

6. **évfolyam**

Félévi követelmény

Ismerje az I. félévben megismert hazai életközösségek (erdő, füves területek) környezeti jellemzőit. A megtanult algoritmus szerint tudja jellemezni a hazai életközösségek I. félév során (erdő, füves területek) megismert élőlényeit. A megismert jellemzők alapján tudja felismerni és csoportosítani a tanult élőlényeket. Tudjon a hazai életközösségek tagjaiból táplálék láncot felállítani.

Fogalmak: élőhely, életközösség, erdő, természetes és mesterséges életközösség, lombhullató, örökzöld, zárvatermő, nyitvatermő, évelő, zuzmó, gyöktörzs, toboz, egyivarú virág, kétivarú virág, egylaki növény, cserje, ágtövis, tüske, gerinces, emlős, madár, téli álom, rágcsáló, rovarevő fogazat, tépőcsőr, fogóláb, kúszóláb, állandó madár, költöző madár, fészeklakó fióka, fészekhagyó fióka, átalakulás nélküli fejlődés, másodlagos rét, egyenes szárnyúak, kifejlés. Ismerje a kontinenseket és az óceánokat. Ismerje a földrajzi fokhálózatot, tudjon a térképen tájékozódni a szélességi és a hosszúsági körök segítségével. Tudja mi a zónaidő. Ismerje a Föld mozgásait, tudjon tájékozódni térben és időben.

6.évfolyam

Év végi követelmény

Ismerje a II. félévben megismert hazai életközösségek (füves területek, vizek és vízpartok) környezeti jellemzőit. A megtanult algoritmus szerint tudja jellemezni a hazai életközösségek II. félév során (füves területek, vizek és vízpartok) megismert élőlényeit. A megismert jellemzők alapján tudja felismerni és csoportosítani a tanult élőlényeket. Tudjon a hazai életközösségek tagjaiból táplálék láncot felállítani. Legyen tisztában a természetvédelem legfontosabb feladataival. Fogalmak: változó testhőmérséklet, ásóláb, lemezes csőr, úszóláb,

plankton, kétlaki növény, oldalvonal, úszóhólyag, kétéltű, hüllő, Ismerje a Föld éghajlati övezeteit. Tudja elhelyezni Magyarországot a Kárpát-medencéaaben. Ismerje hazánk nagytájainak fő jellegzetességeit, legfontosabb természeti értékeit. (Alföld, Kisalföld, Alpokalja, Dunántúli-középhegység, Dunántúli-dombság, Északi-középhegység) Mutassa meg az ezekhez kapcsolódó topográfiai fogalmakat.

Fizika

7. évfolyam

Félévi követelmény

1.Témakör: Bevezetés a fizikába
Tudja – mi a mérés – becsülni és mérni a következő mennyiségeket: hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, idő, hőmérséklet – mit jelent a mérés pontossága, a mért adatok átlaga
2. Témakör: Mozgás közlekedés és sportolás közben
Ismeri a következő fogalmakat: pálya, elmozdulás, út, kölcsönhatás, nehézségi gyorsulás, erő
Tudja az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességére vonatkozó összefüggést, tudja számolási feladatokban alkalmazni.
Ismeri – az átlagsebesség fogalmát, meghatározását – a szabadesés. a nehézségi gyorsulás és a nehézségi erő fogalmát • Tudja Newton első és második törvényét
3. Témakör: Lendület és egyensúly
Ismeri a következő fogalmakat: lendület, periódusidő, fordulatszám, amplitúdó, rezgésszám
Newton harmadik törvényét
rugalmas alakváltozás fogalmát
ismeri az egyensúly feltételét

Év végi követelmény

4. Témakör: Az energia
Ismer energiahordozókat, tudja azokat csoportosítani
Tud példákat az energiatakarékosságra
Tudja az energiamegmaradás törvényét
Ismeri a következő energiafajtákat: rugalmas energia, helyzeti energia, mozgási energia, belső energia
Ismeri a teljesítmény fogalmát, meghatározását
5. Témakör: Víz és levegő a háztartásban és a környezetünkben
Ismeri
– a halmazállapotokat, a halmazállapot-változásokat (légnemű, folyékony, szilárd, fagyás, olvadás, párolgás, lecsapódás, forrás)
– a kapilláris csövek, a nyomás, a hidrosztatikai nyomás fogalmát, nyomáskülönbségen alapuló eszközöket ismer
– a felhajtóerő fogalmát – az úszás, a lebegés feltételét
– Tudja elemezni a termikus kölcsönhatásokat

8. évfolyam

Félévi követelmény

1. Témakör: Elektromosság a háztartásban
Ismeri
– a következő fogalmakat: atom, elektromos állapot, elektromos áram, áramforrás, fogyasztó, feszültség, áramerősség, ellenállás, elektromos energia, Joule-hő, teljesítmény, szigetelők és vezetők
– a feszültség, áramerősség, ellenállás, elektromos energia, teljesítmény mértékegységét, jelét
– az egyszerű áramkör részeit
– Ohm törvényét és tudja alkalmazni egyszerű számítási feladatokban
– az áramütés hatásait, következményeit, a teendőt, ha áramütést szenvedettet lát
– az állandó mágnes sajátságait, az iránytűt, a Föld mágneses terét – a transzformátor szerepét
2. Témakör: Világítás, fény, optikai eszközök
Ismeri
– a fényforrás fogalmát, azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket, tud példákat fényforrásokra – a látás folyamatát, a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában
– a fény egyenes vonalú terjedését, a szabályos fényvisszaverődést, a fénytörést
– a síktükörben látható tükörkép megszerkesztésének módját
– a fénytörés jelenségét
– a gyűjtő- és szórólencse jellemzőit, képalkotását, a fókusztávolság és a fókuszpont fogalmát
3. Témakör: Hullámok
Ismeri
– a hullámhossz, frekvencia, amplitúdó, terjedési sebesség, állóhullám fogalmát
– a hallás folyamatát
– hangmagasság és a hangerő fizikai magyarázatát
– a fény hullámtermészetét
– szivárvány színeit, a kiegészítő színeket

Év végi követelmény

4. Témakör: Környezetünk globális problémái
Ismeri
– az éghajlatváltozás, üvegházhatás, ökológiai lábnyom, környezettudatosság, fényszennyezés, zajszennyezés fogalmakat
– az ózonpajzs elvékonyodásának és az ultraibolya sugárzás erősödésének tényét és lehetséges okait.
– az éghajlatváltozás okait és következményeit
5. Témakör: Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata
Ismeri
– a napközéppontú világkép, földtípusú bolygó, Nap- és Holdfogyatkozás, csillag, világűr, galaxis, fekete lyuk, fényév fogalmakat
– a holdfázisok változásának fizikai hátterét – a csillagképek, a Sarkcsillag, valamint a Nap égi helyzetének szerepét a tájékozódásban

– Naprendszer bolygóinak fontosabb fizikai jellemzőit
– a Nap fizikai jellemzőit, a Nap energiájának forrását
– A Föld Nap körüli mozgásának, a Hold Föld körüli mozgásának fizikai jellemzőit

Kémia

7. évfolyam

Félévi követelmény

• Ismerje a kísérletezés közben betartandó balesetvédelmi szabályokat, a vegyszerek veszélyességi jeleit, az alapvető laboratóriumi eszközöket.
• Tudja megkülönböztetni a fizikai és kémiai változásokat.
• Ismerje, a hőtermelő és hőelnyelő folyamatokat, tudjon példát mondani!
• Tudja felsorolni és jellemezni a levegő fő összetevőit!
• Ismerje a levegő- és vízszennyezés forrásait, anyagait, hatásait!
• Tudja az égés fajtáit.(gyors égés, lassú égés, robbanás)
• Ismerje a tűzoltás kémiai lényegét, a tűzoltáshoz használt anyagokat.
• Tudja a természetes vizeket csoportosítani, jellemezni.
• Ismerje a desztillált víz fogalmát.
• Tudja meghatározni az oldatok tömeg%-os összetételét egyszerűbb számítási feladatokban.
• Ismerje a víz bontásának folyamatát.
• Tudjon felsorolt anyagokat csoportosítani.(elem, vegyület, keverék, oldat)
• Tudja csoportosítani az anyagi változásokat
1. a változás minősége szerint(fizikai, kémiai)
2. hőváltozás szerint (exoterm, endoterm)
3. anyagok száma szerint (egyesülés, bomlás)
• Szóegyenlettel tudja felírni az alábbi változásokat:
1. a magnézium égése
2. a hidrogén égése
3. a víz bontása
4. a cukor hevítése
• Tudja jellemezni az alábbi anyagokat!(szín, szag, halmazállapot, élettani hatás, előfordulás, egyéb jellemzők)
1. oxigén
2. hidrogén
3. levegő
4. víz

Év végi követelmény

• Tudja a vegyjelét a periódusos rendszer első 20 elemének, és a legismertebb fémeknek (vas, réz, arany, ezüst, higany, cink, ólom), valamint nemfémeknek (bróm, jód)!
• Ismerje és jelölje az elemi részecskéket! (proton, neutron, elektron)
• Ismerje az atom felépítését, az elektronszerkezet kiépülését.
• Tudjon a periódusos rendszerből adatokat leolvasni, értelmezni. (rendszám, protonszám, elektronszám, elektronhéjak száma, külső elektronok száma, 1 mól atom tömege)
• Tudja az elemmolekulák (hidrogén, oxigén, nitrogén, klór) és vegyületmolekulák (víz, szén-dioxid, hidrogén-klorid, ammónia) képleteit.
• Tudja az ion fogalmát, egyszerű ionok keletkezésének jelölését. (nátrium ion, magnézium

ion, klorid ion, oxid ion)
• Tudja a konyhasó képletét és jelentését.
• Tudja a kémiai részecskéket csoportosítani, jelölni, jellemezni.(atom, ion, molekula)
• Tudja a kémiai reakció fogalmát.
• Ismerje a tömegmegmaradás törvényét!
• Tudja kémiai egyenlettel felírni a következő kémiai reakciókat:
1. szén égése
2. magnézium égése
3. hidrogén égése
4. víz bontása
• Ismerje a redoxi reakció fogalmát.(oxidáció, redukció, oxidálószer, redukálószer)
• Ismerje a sav-bázis reakció fogalmát.(sav, bázis, savas kémhatás, lúgos kémhatás, semleges kémhatás, indikátorok színváltozásai a különböző kémhatásokban)
• Ismerje és értelmezze a pH skálát!
• Tudja felírni egyenlettel a következő kémiai reakciókat:
1. hidrogén-klorid és víz
2. ammónia és víz
3. nátrium-hidroxid és sósav
• Tudja a kémiai reakciókat csoportosítani:
1. anyagok száma szerint (egyesülés, bomlás)
2. energiaváltozás szerint (exoterm, endoterm)
3. részecskeátmenet szerint (redoxi, sav-bázis)

8. évfolyam

Félévi követelmény

1. KÉMIAI ÁTALAKULÁSOK
• Tudja a kísérletezéskor betartandó balesetvédelmi szabályokat, ismerje az anyagok veszélyjelzéseit, ismerje fel a legalapvetőbb laboratóriumi eszközöket!
• Tudja az anyagokat csoportosítani összetételük szerint! (elem, vegyület, keverék, oldat)
• Ismerje és jelölje az elemi részecskéket! (proton, neutron, elektron)
• Ismeri és tudja jelölni a kémiai részecskéket. (atom, ion, molekula)
• Tudja csoportosítani az anyagi változásokat. (émiai-fizikai, exoterm-endoterm, egyesülés-bomlás)
• Ismeri a kémiai reakciók két típusát.(redoxi reakció, sav-bázis reakció)
2. KÉMIA A TERMÉSZETBEN

Tudja jellemezni a természetben található legfontosabb anyagokat. (képlet, szín, szag, halmazállapot, élettani hatás, előfordulás, felhasználás, jellemző kémiai reakcióik)

• hidrogén

• levegő

• víz

• ásványvíz, gyógyvíz, termálvíz

• mészkő

• kőszén

• grafit

• gyémánt

• szénsav

• szén-monoxid

• szén-dioxid

3. AZ ANYAG ÁTALAKÍTÁSA

A természetben található nyersanyagok kémiai átalakításával nyert nélkülözhetetlen anyagokhoz lehet jutni. Ezen folyamatok bemutatása, jellemzői, környezeti veszélyei, termékei:

• vasgyártás, acélgyártás

• alumíniumgyártás

• üveggyártás

• porcelángyártás

• papírgyártás

• műanyaggyártás

• mészkő feldolgozása (égetett mész, oltott mész)

• gipsz (kristályos gipsz, égetett gipsz)

Év végi követelmény

• KÉMIA A MINDENNAPOKBAN

Ismerje a hétköznapi élet szempontjából jelentős vegyületek tulajdonságait, felhasználását!

• tápanyagok, élelmiszer-adalék, táplálékkiegészítő

• mesterséges édesítőszerek, tartósítószerek, E-számok

• méreg, dohánytermékek, drog, alkohol

• mosószerek, szappan, fertőtlenítés

• egészséges táplálkozás (tápanyagok, vitaminok)

• alkaloidák (koffein, nikotin, kokain, morfin)

• autó kémiája

• KÉMIA ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

A háztartásban található anyagok és vegyszerek legfontosabb tulajdonságainak ismerete, szakszerű jellemzése. Szabályos tárolási, és a hulladékok előírásszerű begyűjtési módjai, ezek gyakorlati alkalmazásai:

• levegőszennyezés és következményei

• vizek szennyezése

• hulladákok, veszélyes hulladékok, szelektív hulladékgyűjtés

• energiaforrások, megújuló és nem megújuló energiaforrások

Biológia

7. évfolyam

Félévi követelmény

Biomok a földön

- ismerjék a trópusi esőerdők, a trópusi lombhullató erdők, a szavannák és a sivatagok földrajzi helyét, éghajlatát,
- legyenek képesek a hazai és a forróövi erdők és füves területek hasonlóságainak és különbségeinek a megállapítására;
- tudják a forró övezet életközösségeihez tartozó jellemző fajok nevét, küllemét, életmódját és egyedfejlődését;
- állítsanak össze a megismert fajokból minél több táplálkozási láncot;
- értsék az élőlények alkalmazkodását a környezethez, lássák a környezet – szervezet – életmód összefüggéseit;
- lássák az életközösségek szerepét, fennmaradásuk fontosságát;
- tudják a megismert életközösségek pusztulásának okait és következményeit;
- lássák be az életközösségek további pusztulásának megakadályozására tett intézkedések fontosságát;

A tanulók

– ismerjék a keménylombú erdők, a bükkösök, a tölgyesek, a tajga és a préri földrajzi helyét, éghajlatát

– ismerjék az erdők szintjeit, és a különböző erdők hasonlóságainak, különbségeinek okait;
– használják megfelelő biztonsággal a fajok megismerési algoritmusait;

– legyenek képesek a megismert élőlényeket közös tulajdonságaik alapján rendszerezni;

– értsék az élőlények alkalmazkodásának szükségességét, a környezet – szervezet – életmód összefüggéseit;

– állítsanak össze minél több táplálkozási láncot a megismert élőlényekből;

– ítéljék meg reálisan a mérsékelt éghajlati övezet életközösségeinek a bioszférában betöltött szerepét, területi csökkenésük, pusztulásuk okait, következményeit;

– alakuljon ki tudatos természetvédő szemlélet és magatartás;

– ismerjék fel az ésszerű erdőgazdálkodás fontosságát.

A tanulók:

– ismerjék a tundra, az állandóan fagyos terület és a magas hegyvidékek földrajzi helyét, éghajlatát

– ismerjék a tengerek és tengerpartok környezeti tényezőit;

– tudják a hideg övezet, a magas hegységek és a tengerek legtipikusabb, egymással táplálkozási kapcsolatban lévő fajainak nevét, küllemét, életmódját és az életközösségben betöltött szerepét;

– értsék az élőlények környezethez való alkalmazkodását, tudjanak rá példákat mondani;

– legyenek képesek a megismert fajokból táplálkozási láncokat összeállítani;

– ismerjék a tengerek és a vízpart környezeti tényezőit;

– tudják a partközeli és nyílttengeri vizek legtipikusabb, egymással táplálkozási kapcsolatban lévő fajainak nevét, küllemét, életmódját és az életközösségben betöltött szerepét;

– ismerjék a vízi életmódhoz való alkalmazkodás jellegzetességeit, s tudjanak rá példákat mondani;

– lássák be a vizek jelentőségét és egyre növekvő veszélyeztetettségét, váljanak a környezetvédelem tevékeny résztvevőivé;

Év végi követelmény

Élőlények és környezetük

A tanulók

– ismerjék meg a környezeti tényezőket, azok hatásait az élőlényekre;

– lássák az élőlény tűrőképessége és előfordulása közötti összefüggéseket;

– tudják, melyek az élőlények közötti kölcsönhatás leggyakoribb formái, és mi azok jelentősége az életközösségekben, ismerjék fel az életközösségek változásának típusait, okait;

– sajátítsák el az egyes táplálkozási szintek jellemzőit, lássák azok szerepét az anyag- és energiaforgalomban;

– ismerjék meg az élővilágot, az emberiséget fenyegető veszélyeket, azok következményeit, megelőzésük lehetőségeit;

– legyenek érzékenyek a környezet változásai iránt, tudatosuljon bennük, hogy felelősek saját életük és környezetük állapota iránt;

Az élőlények rendszerezése

A tanulók:

– ismerjék a rendszerezés történetét, a mesterséges és természetes rendszer alapelveit és jeles képviselőit;

– tudják a főbb rendszertani kategóriákat és azok egymáshoz való viszonyát;

– sajátítsák el a megismert osztályok, törzsek, országok nevét és közös jellemzőit;

– ismerjék fel a rendszerben az élővilág fejlődéstörténetét;

– legyenek képesek a megismert fajokat jellemzőik segítségével besorolni a megfelelő rendszertani kategóriába;

– szerezzenek alapvető jártasságot a növények, állatok felismerésében.

Természet és fenntarthatóság

– természetvédelem és környezetvédelem legfontosabb feladatai

– tájékozottság a globális problémák témájában

8. évfolyam

Félévi követelmény

Az emberi szervezet egyed alatti szerveződési szintjei

A tanulók

– ismerjék a szerveződési szintek nevét, fogalmát, egymáshoz való viszonyát a, szervezetben betöltött szerepét,– legyenek képesek a szövetek felismerésére és csoportosítására,

– tudják a szerkezet – működés – testbeni hely összefüggéseit példákkal bizonyítani,

– értsék, hogy az emberi szervezet egységes egész, melynek részei összehangoltan működnek,

Bőr és mozgás szervrendszere

A tanulók

– tudják, hogy a bőr szervezetük első védelmi vonala, s e feladatot milyen szerkezettel végzi,

– ismerjék meg a bőr leggyakoribb kamaszkori elváltozásait és a tennivalókat,

– sajátítsák el a bőrápolás és az egészséges öltözködés ismereteit,

– ismerjék meg a mozgás szervrendszerének szerveit és a szervek szervrendszerben betöltött szerepét,

– lássák a sport, a rendszeres mozgás és a megfelelő idejű és formájú pihenés jelentőségét a szervrendszer és az egész szervezet egészségének megőrzésében,

– tudják, milyen az egészséges testtartás, s ez váljék személyiségük jellemzőjévé,

– ismerjék meg a leggyakoribb mozgásrendszeri elváltozások okait, és igyekezzenek ezeket életvitelük során kiküszöbölni,

– sajátítsák el e két szervrendszerrel kapcsolatos elsősegély-nyújtási alapismereteket.

A szervezet anyag-és energiaforgalma

A tanulók

– ismerjék a legfontosabb tápanyagokat, azok tulajdonságait és a szervezetben etöltött szerepüket,

– értsék az étrendben tervezett változtatások fontosságát,

– sajátítsák el az egészséges táplálkozás szokásait,

– ismerjék az anyagcsere szervrendszereit felépítő szerveket, azok működését

– ismerjék az anyag- és energiaforgalom lebonyolításában részt vevő szervrendszerek felépítését és működését,

– értsék az építő és lebontó folyamatok elválaszthatatlanságát, s arányaik meghatározó szerepét a szervezet állapotában,

– ismerjék a rendszeres mozgás (sport) és a szervrendszerek „edzésének” fontosságát a betegségek megelőzésében,

– legyenek képesek ellenállni az alkohol és a cigaretta csábításának

Év végi követelmény

Szabályozás

A tanulók

– ismerjék az idegrendszer szerveződését, fő részeit: központi, környéki szerveit; helyüket és felépítésüket,

– értsék az ingerület keletkezésének, vezetésének és átadásának menetét,

– legyenek képesek – az idegélettani folyamatoknál – a fizikai, kémiai ismereteiket alkalmazni,

– tudják a reflexív részeit, a feltétlen és a feltételes reflexek hasonlóságait és különbségeit,

– ismerjék a hormonális szabályozást végző mirigyek működését,

– ismerjék az érzékszervek felépítését és a bennük lejátszódó érzékelési folyamatokat,

– ismerjék az élvezeti és kábítószerek káros élettani hatását, s tudjanak ezek csábításainak ellenállni,

– törekedjenek pszichés egészségük megőrzésére,

Szaporodás szervrendszere

A tanulók

– ismerjék a férfi és a női szaporító szervrendszer részeit, felépítését,

– értsék a szabályozó és a szaporító szervrendszer működésének kapcsolatát,

– tudják, miben hasonlít és miben különbözik a két nem szaporító szervrendszerének működése,

– ismerjék fel a másodlagos nemi bélyegeket a női és a férfi szervezetben,

– lássák a nemi élet jelentőségét az ember életében, s alakuljon ki bennük megfelelő felelősségtudat,

– lássák a túl korai nemi élet veszélyeit,

– tudják, miként lehet elkerülni a leggyakoribb nemi úton terjedő betegségeket,

– sajátítsák el a személyi szexuális higiéné ismereteit, szokásait,

– ismerjék az emberi élet méhen belüli és kívüli szakaszait, jellemzőit

FÖLDRAJZ

7. évfolyam

Félévi követelmény

I. Tájékozódás a földrajzi térben

1. Milyen térképek vannak?

2. Koordináta-rendszer a Földön

3. Légből készült képek

II. A földrajzi övezetesség rendszere

1. Az övezetesség rendszere

2. A forró övezet

3. Mérsékelt övezet1 - Hideg és meleg mérsékelt öv

4. Mérsékelt övezet 2. – Valódi mérsékelt öv

5. Hideg övezet és a függőleges földrajzi övezetesség

III. Európán kívüli térségek földrajza

Afrika földrajza

1. Afrika domborzata és vízrajza

2. Afrika éghajlata és mezőgazdasága

3. Afrika gazdasága és népessége

Amerika földrajza

4. Amerika határai és domborzata

5. Amerika éghajlata és vízrajza

6. Amerika népessége és települései

7-8. Az Amerikai Egyesült Államok

9. Latin-Amerika

Ázsia, Ausztrália, Óceánia és a sarkvidékek földrajza

10. Ázsia határai és vízrajza

11. Ázsia domborzata és éghajlata

Év végi követelmény

12. Ázsia népessége és települései

13-14. Japán és Délkelet-Ázsia országai

15. Kína

16. India

17. Délnyugat-Ázsia

18. Ausztrália és Óceánia

19. Sarkvidékek

20. A világtenger

IV. Európa földrajza

1. Európa fekvése, határai és tájai

2. Európa részei, éghajlata és vízrajza

3. Európa népessége és országai

4. Az Európai Unió

5. Észak-Európa

6. Az Egyesült Királyság

7. Franciaország

8-9. Dél-Európa meghatározó országai

10.-11. Németország

12. Ausztria és Svájc

13. Csehország és Szlovákia

14. Lengyelország és Ukrajna

15. Románia

16-17. A délszláv országok

18. Oroszország

8. évfolyam

Félévi követelmény

I. A Kárpát-medence térsége

1. A Kárpát-medence térségének földrajzi egysége

2. A Kárpátok kialakulása és részei

3. Természeti erőforrások és környezeti veszélyek

4. Táji és kulturális értékek a határainkon túl

5. A Kárpát-medence térségének népessége

II. Magyarország földrajza

II/I. Magyarország természetföldrajza

1. Hazánk, Magyarország

2. Vizeink a felszínen és a felszín alatt

3. Természeti kincseink

4. Középhegységeink

5. Alföldi tájakon

6. Dombságok a Dunántúlon

II/II. Magyarország népessége és települései

7. Települések Magyarországon

8. Fővárosunk, Budapest

9-10. Magyarország népessége

11. Magyarország természetföldrajza, népessége

II/III. Magyarország gazdasága

12. Mezogazdaság és élelmiszeripar

Év végi követelmény

13. Energiagazdaság 1.: Nem megújuló energiaforrások

14. Energiagazdaság 2.: Megújuló energiaforrások

15. Az ipar és környezeti hatásai

16. Infrastruktúra

17. Kutatás-fejlesztés, kereskedelem

18. Turizmus

III. Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza

1. A lakóhely földrajza

2. Természeti és kulturális értékeink

3. Népesség

4. Mibol, hogyan gazdálkodunk?

5. A lakóhely környezeti kihívásai

Idegen nyelv - angol

5. évfolyam

Nyelvtan:

- Személyes névmások helyes használata
- *Have got / has got* szerkezet minden mondattípusban (állító, tagadó, kérdő) + rövid válasz
- Melléknév és főnév kapcsolata: egyszerű jelzős szerkezetek (*long leg, big ear*)
- Főnevek többes száma, rendhagyó főnevek: *foot, tooth, mouse, man, child*
- Egyszerű kérdések és kérdőszórend
- Eldöntendő kérdések: *Is this a hamster?*
- Kérdőszavak: *Who? What? Where? How many? Whose?*
- Prepozíciós szerkezetek: *in, on, under, next to, behind, in front of, at*
- Napszakokat megelőző elöljárók
- Képességek kifejezése: *can* (állító, tagadó, kérdő)
- Igeidők bevezetése: egyszerű és folyamatos jelen idő, fogalomként

Szókincs:

- Iskola, tanterem, tanulás
- Saját szoba, lakás bemutatása
- Személyleírás birtokos szerkezetekkel
- Színek, háziállatok, vadállatok
- Számok 1–100
- Játékok, kedvenc játékok, szórakozás
- Főbb ünnepek és kapcsolódó szókincs: Karácsony, Húsvét, Újév, születésnap
- Időjárás: *It's cold, It's raining, The wind is blowing*
- Sport és sporttal kapcsolatos szókincs

Készségek:

- **Hallás utáni szövegértés:**
  60–80 szavas tananyaghoz kapcsolódó szöveg megértése, számok, kérdések, kérések, utasítások felismerése és azokra reagálás
- **Íráskészség:**
  Egyszerű bemutatkozó szöveg: család, barátok, környezet
  - Alany-állítmány egyeztetés
  - Mondatszórend (állító, tagadó, kérdő)
  - Helyesírás
- **Beszédkészség:**
  - Bemutatkozás
  - Egyszerű kérdések és válaszok
  - Család, személyek, szabadidő szóbeli bemutatása

6. évfolyam

Nyelvtani ismeretek

- Folyamatos jelen idő (Present Progressive)
- „I like…” szerkezet – véleménynyilvánítás
- Létige + személyes névmások használata
- Birtokos szerkezet, birtokos jelzők
- Have got ige alkalmazása
- Főnevek többes száma

Szókincs, társalgási témák

- Ruhaneműk, öltözködés
- Időjárás
- Mindennapi tevékenységek
- Ételek, gyümölcsök, italok
- Országok és nemzetiségek
- Iskolai tantárgyak
- Az idő kifejezése (óra, napszak)
- Család bemutatása
- Külső jellemvonások, testrészek leírása

7. évfolyam

Nyelvtani ismeretek

- Egyszerű jelen idő (Present Simple) – képzés, használat
- Helyhatározós prepozíciók + „There is / There are” szerkezet
- „Can” segédige – képességek kifejezése
- Megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek
  (a / an / some / any / How much? / How many?)
- Tárgyesetű személyes névmások alkalmazása

Szókincs, társalgási témák

- Napirend, napi rutin elmesélése
- Hobbi, iskola utáni tevékenységek
- Épületek, helyiségek, bútorok
- Látnivalók, nevezetességek
- Képességek, tudás kifejezése
- Ételek, italok, étkezési szokások

8. évfolyam

Nyelvtani ismeretek

- Present Simple – határozói gyakoriság (always, usually...), időprepozíciók
- Present Progressive, stative verbs, összehasonlítása a Present Simple-lel
- Some, any, every és ezek összetett alakjai
- Személyes, tárgyesetű és birtokos névmások
- Birtokos szerkezetek, birtokos jelzők
- Egyszerű múlt idő (Past Simple) – rendhagyó és szabályos igékkel, időhatározókkal
- „To be" múlt ideje (was/were)
- Folyamatos múlt idő (Past Progressive) – when, while, as soon as
- Mód- és időhatározók
- „Used to" szerkezet
- Jövő idő: Present Progressive + „be going to + ige"
- Modális segédigék: must / mustn't + ige
- Melléknevek fokozása: középfok, felsőfok
- Prepozíciók: hely, irány
- Kérdőszavak + javaslattétel: Why don't we…?, How about…?
- Zéró feltételes mód (Zero Conditional)
- Egyszerű jövő idő (Simple Future) – ígéretek, kérések, döntések, figyelmeztetések
- Első feltételes mód (First Conditional)

Szókincs, társalgási témák

- Idő megnevezése: óra, napok, hónapok
- Családtagok, családi kapcsolatok
- Országok és nemzetiségek
- Szabadidős és ünnepi tevékenységek
- Hobbi, érdeklődési körök
- Földrajzi jellemzők
- Közlekedési eszközök
- Háztartási tárgyak
- Külső és belső tulajdonságok (megjelenés, személyiség)
- Testrészek
- Környezet, természet világa

Ének-zene

5. évfolyam

Félévi követelmény

Zeneművek, énekes anyag:

Az alábbi nép-és műdalok (20 db) szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése önállóan emlékezetből.

Népdalok: (16)

A bundának nincs gallérja...; A kapuba a szekér...; Aki dudás akar lenni...; Árpa is van...; Az ürögi

faluvégen...; Erdő, erdő, de magos a teteje...; Erdő, erdő, erdő...; Érik a szőlő...; Hej, Dunáról fúj a

szél...; Hídló végén...; Hull a szilva...; Jaj, de beteg vagyok...; Komáromi kisleány...; Megismerni a

kanászt...; Száraz tónak nedves partján...; Úgy teccik, hogy jó helyen vagyunk itt...

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra: (4)

Erkel Ferenc: Himnusz; Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj...; Pásztorok, keljünk fel...; Regösének

Év végi követelmény

Zeneművek, énekes anyag:

Az alábbi nép-és műdalok (17 db) szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése önállóan emlékezetből.

Népdalok: (7)

A karádi falu végen szól...; Csínom Palkó, Csínom Jankó...; Esik az eső, ázik a heveder...; Megyen

már a hajnalcsillag lefelé...; Még azt mondják, nem illik...; Összegyűltek, összegyűltek...; Régi

táncdal...;

Műzenei szemelvények, más népek dalai: (8)

Népzenei ismeretek:

Jeles napok, ünnepek, szokások, hagyományok: karácsonyi ünnepkör - betlehemezés, regölés.

Fogalmak:

régi stílus: ereszkedő dallamvonal; sorszerkezet; kvintváltó szerkezet, kvintválasz; hangkészlet;

hangterjedelem, pentaton hangsor (ötfokúság), sorzárlat; parlando, rubato előadásmód; adatközlő

új stílus: kupolás dallamvonal, visszatérő sorszerkezet, 3. sor a legváltozatosabb; hétfokúság; tempo

giusto előadásmód

Zenehallgatás:

Népi hangszerek felismerése hallás után: duda, tekerő, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató,

síp. A dudanóta.

Zenei olvasás-írás, zeneelmélet:

Ritmikai fogalmak-ismeretek: az alkalmazkodó ritmus; páros ütem; új ritmusértékek és szüneteik

olvasása, írása, gyakorlóneve: a szinkópa, a nagy éles és nyújtott ritmus, a tizenhatod ritmus,

gyakorlóneve, jele;

Dallami ismeretek: módosított hangok: „fi”, „szi” szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó

szerepük értelmezése.

Hangközök: a hangköz fogalma; egész- és félhang távolság; a tiszta hangközök felismerése,

szolmizált éneklése: tiszta prím = T1, tiszta oktáv = T8, tiszta kvart =T4; tiszta kvint= T5;

kis és nagy hangközök felismerése, szolmizált éneklése: szekund= k2, N2, terc= k3, N3

Hangnevek: abszolút hangnevek, ABC-s hangnevek jelölése G-kulcsban (violinkulcs) C’-C”-ig

(C’D’E’F’G’A’H’C”).

Hangsorok: a hétfokú dúr hangsor

M. Praetorius: Viva la Musica (kánon);

J.S. Bach: Üdv rád és házad népére;

L. van Beethoven: A mormotás fiú dala;

Johannes Brahms: Bölcsődal;

Szőnyi Erzsébet: Postaváró (amerikai dallam);

Édes fülmile (tatár népdal);

Pál, Kata, Péter (francia);

Áll egy ifjú nyírfa (orosz népdal.)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra: (2)

Klapka-induló – „Föl, föl vitézek...”; Kossuth Lajos azt írta...;

Népzene:

A népzenegyűjtésről, népzenegyűjtőkről. A népi zenekar felismerése hallás után: hegedű, cimbalom,

klarinét.

Klasszikus zene:

Fogalmak:

a cappella, kamaraének – társasének; versmegzenésítés; piano, mezzoforte, forte.

karmester; karvezető; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma,

variáció; komolyzene, könnyűzene; madrigál; kórusfajták: a.) egynemű karok: gyermek-, női,

férfikar; b.) vegyes kar és szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)

A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése

(fafúvók, rézfúvók, vonós, ütős).

Zenei olvasás-írás, zeneelmélet

Ritmikai fogalmak-ismeretek: a nyolcad értékű szünet, páratlan ütem és váltakozó ütem

Dallami ismeretek: a felső „ré” és „mi” hangok;

Hangsorok: a hétfokú moll hangsor (természetes moll)

Tonalitás: dúr-moll tonalitás felismerése záróhang alapján

Előadási jelek: tempó és dinamikai jelek a tanult dalokhoz és a meghallgatott zeneművekhez kapcsolódva; dinamikai jelek: p – piano, f – forte, ff – fortissimo

Kimeneti követelmények, a továbbhaladás feltételei 5. o.

Zeneművek, énekes anyag:

A Himnusz kifejező éneklése emlékezetből!

Az énekes anyagból 20 dal éneklése emlékezetből tisztán, kifejezően, egyénileg és csoportosan.

Zeneművek, zenehallgatás:

Népi hangszerek felismerése hangszínük és látványuk alapján (tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp).

Ismerjen fel a többször hallgatott zeneművekből részleteket, és tudja stílusban és korban elhelyezni azokat.

Ismeretek, ritmikai fejlesztés:

Ismerje fel a negyed, nyolcad, tizenhatod, grafikai jelét, értékének szünetjelét, a szinkópa, nagy nyújtott és nagy éles, ritmust, és nevezze gyakorló néven őket.

Ismeretek, hallásfejlesztés:

Legyen képes egyszerű dallam ritmikai és dallami elemeit felismerni, szolmizálva kevés hibával

megszólaltatni.

Zenei írás-olvasás:

Ismerje a hangok ABC-s nevét G-kulcsban C’-C”-ig.

Ismerje fel az egyszerű hangközöket, kevés hibával nevezze és szólaltassa meg őket oktávon belül kottából (k2, N2, k3, N3, T1, T4, T5, T8).

6. évfolyam

Félévi követelmény

Zeneművek, énekes anyag:

Az alábbi nép-és műdalok (16 db) szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése önállóan emlékezetből.

Népdalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből (13)

A Vargáék ablakja...; A horgosi csárda..., De szeretnék páva lenni...; Duna-parton van egy

malom...; Elment a két lány...; Énekeljünk, énekeljünk...; Este van már...; A Mátrai Képek dalai: A

Vidrócki híres nyája..., Elmegyek, elmegyek..., Madárka, madárka..., Sej, a tari réten..., Két tyúlom

tavali...; Ősszel érik babám...;

Műzenei szemelvények, más népek dalai (1)

Mozart: Varázsfuvola - Mily szép ez, mily tiszta...

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra (2)

Egressy Béni: Szózat; A kis Jézus megszületett;

Népzenei ismeretek:

Zenei olvasás-írás, zeneelmélet:

Ritmikai fogalmak-ismeretek: felütés, kis szinkópa, csonka ütem, triola, váltakozó ütem.

Dallami ismeretek: módosító jelek (#, , feloldójel) és jelentésük; módosított hangok szolmizált (fi, ta,) és ABC-s nevei; dunántúli terc

Hangközök: A tiszta, kis és nagy hangközök megfigyelése, felismerése, megnevezése, szolmizált éneklése és lejegyzése.

Hangsorok: C-dúr, a-moll kottaképről történő olvasása, a módosító jelek értelmezése kottakép

alapján, tanult dallamok éneklése betűkottáról és kottakép alapján segítséggel.

Év végi követelmény

Zeneművek, énekes anyag

Az alábbi nép-és műdalok, zeneműtémák (14 db) szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése önállóan

emlékezetből.

Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből (4)

A Kállai kettős dalai: Felülről fúj az őszi szél..., Nem vagyok én senkinek sem adósa...; Tavaszi

szél...; A jó lovas katonának...

Műzenei szemelvények, más népek dalai (7)

Jeles napok, ünnepek, szokások, hagyományok: karácsonyi ünnepkör - betlehemezés, regölés.

Fogalmak:

régi stílus: ereszkedő dallamvonal; sorszerkezet; kvintváltó szerkezet, lefelé kvintváltás; hangkészlet;

hangterjedelem, pentaton hangsor (ötfokúság), sorzárlat; parlando, rubato előadásmód

új stílus: kupolás dallamvonal, visszatérő sorszerkezet, 3. sor a legváltozatosabb, felfelé kvintváltás,

hétfokúság; tempo giusto előadásmód

Zenehallgatás:

Népi hangszerek felismerése hallás után: koboz, ütőgardon, tárogató, népi furulya.

Énekes és hangszeres népdalfeldolgozások felismerése, megnevezése.

Erkel Ferenc: Hunyadi László c. operájából a Meghalt a cselszövő; John Of Fornsete: Nyár-kánon;

Tinódi Lantos Sebestyén: Egri históriának summája; J. Haydn: Falusi jókedv; Szép csillagos az ég;

J. Haydn: G-dúr „Üstdobütés" szimfónia: II. tétel Téma; Mozart: Varázsfuvola – Mily szép ez...

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra (3)

A, a, a, a farsangi napokban...; Hej, igazítsad jól a lábod...; Azért, hogy én huszár vagyok...

Zenei olvasás-írás, zeneelmélet:

Ritmikai ismeretek:

- kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása, gyakorlóneve

Dallami ismeretek:

A módosító jelek (#, , feloldójel) és jelentésük; módosított hangok szolmizált (fi, szi, ta) és

ABC-s nevei.

A módosított hangok grafikai képe és írása.

Hangközök: A tiszta, kis és nagy hangközök megfigyelése, felismerése, megnevezése, szolmizált

éneklése és lejegyzése.

Zeneirodalom:

Azonosítani tudja a tanult zenéket, a zenetörténeti stílusok főbb jellemzőit, a hozzájuk tartozó

műfajokat, jellegzetes hangszereket a reneszánsz, barokk, klasszikus, romantikus korszakban.

Fogalmak: madrigál; históriás ének, a lant; karmester, karvezető, programzene, szimfonikus

költemény; színpadi zene, alkalmazott zene, szonáta, szimfónia, dal, opera; cselekmény, műfaj;

funkció; zenei téma, variáció; komolyzene;

Tinódi Lantos Sebestyén, Händel, Haydn, Mozart; néhány művük felsorolása.

Zenei formák, szerkezetek:

A klasszikus szimfónia felépítése, tételei, szonátaforma; szimmetria, triós forma; nyitás-zárás

Együttesek: a klasszikus szimfonikus zenekar, trió, vonósnégyes.

A szimfonikus zenekar hangszercsoportjainak, hangszereinek megnevezése.

Kimeneti követelmények, a továbbhaladás feltételei:

Zeneművek, énekes anyag:

A Szózat kifejező éneklése emlékezetből!

Az énekes anyagból 15 dal éneklése emlékezetből tisztán, kifejezően, egyénileg és csoportosan.

Zeneművek, zenehallgatás:

Ismerje fel és nevezze meg az énekes és hangszeres népdalfeldolgozásokat!

Legyen képes felismerni a többször hallott zeneműveket!

Ismerje fel és nevezze meg a szimfonikus zenekar hangszercsoportjait, hangszereit hangszínük és

látványuk alapján.

Ismeretek, ritmikai fejlesztés:

Ismerje fel a tanult ritmikai elemeket: kis éles, kis nyújtott ritmus; páros, páratlan ütem.

Ismeretek, hallásfejlesztés:

Legyen képes könnyebb olvasógyakorlatok megszólaltatására felismerő kottaolvasással,

szolmizálva. Ismerje fel és megnevezze meg a zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket

(tempó, dallam, dinamika, stb.)

Zenei írás-olvasás:

A hangok ABC-s nevének ismerete G-kulcsban, C-dúr – a-mollban.

Legyen képes a hangközök megnevezésére oktávon belül kottából, kevés hibával (k2, N2, k3, N3,

T1, T4, T5, T8).

7. évfolyam

Félévi követelmény

Énekes dalanyag

Az alábbi nép-és műdalok, zeneműtémák (14) szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése önállóan

emlékezetből.

Magyar népdalok (9)

A szennai lipisen-laposon...; Által mennék...; Ej, haj, gyöngyvirág...; Hopp ide tisztán...; Kerek ucca

szegelet..., Megkötöm lovamat... (magyar); Megrakják a tüzet...; Sej, felszállott a kakas...; Tele

szívünk örömmel...

Idegen népek dalai: (2)

A szorgos pásztor... (svájci), Zöldellt a rózsafa...(lengyel)

Műzenei szemelvények (2)

Moniot d'Arras: Nyári ének (XIII. sz.); J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek (János Passió 15. sz.);

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra (1)

Pásztorok, pásztorok, örvendezve;

Népzene

Népdalok és műdalok

A magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői A népdalelemzés szempontjai, a népdalok jellemzőinek ábrázolása.

Műzene és népzenei feldolgozások különbségeA dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben.

Zenei olvasás-írás, zeneelmélet.

Ritmika: a 3/8, 6/8-os ütemmutató; felütés - súlytalan indítás.

Hangközök: a szext hangköz (k6, N6) felismerése, szolmizált éneklése, lejegyzése.

Hangsorok: dúr és moll hangsorok, az 1 előjegyzés (F-dúr, d-moll) kottaképről történő olvasása, a módosító jelek értelmezése kottakép alapján, tanult dallamok éneklése betűkottáról és kottakép alapján segítséggel.

Kis és nagy terc (k3, N3) szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában.

Év végi követelmények

Énekes dalanyag

Az alábbi tanult dalok, zeneműtémák (11) stílushű, szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése egyénileg

emlékezetből.

Magyar népdalok (3)

Kecskemét is kiállítja...; Te vagy a legény...; Kossuth Lajos táborában;

Műzenei szemelvények (6)

;Tinódi Lantos Sebestyén: Tinódi Sebestyén deák; Amadé László – Arany János: Toborzó (A szép

fényes katonának...); J. Haydn: Szerenád; W. A. Mozart: Vágyódás a tavasz után; L. van Beethoven:

Örömóda; Franz Schubert: A pisztráng

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra (2)

Bocsásd meg Úristen (Cantus Catholici, 1651, Balassi B.) protestáns egyházi népének; Néktek

emlékezem (Cantus Catholici, 1651)

Műzene:

Műzene és népzenei feldolgozások különbsége

Homofon és polifon (kánon) szerkesztés.

A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői.

A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben.

Zenei olvasás-írás, zeneelmélet

Ritmika: Tanult dal ritmizálása kottából. Eddig tanult ritmikai elemek felismerése: hangjegyértékek.

és szünetjelek; ritmusképletek: pontozott ritmus, triola, szinkópa; ütembeosztás: páros, páratlan ütem, stb.

Hangközök: a szext hangköz (k6, N6) felismerése, szolmizált éneklése, lejegyzése.

Zeneirodalom

Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika elhelyezése e történelmi

korszakokban, stílusjegyeik megfogalmazása, ismertetése. A korszakok legjelentősebb zeneszerzői.

Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű,

szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene

A műfajok felsorolása, legfontosabb jellemzőik.

Homofónia, polifónia, hangszerelés.

Előadási jelek: tempójelzések (tempo giusto, andante, moderato, allegro vivace) és dinamikai jelek.

(pp, p, mp, mf, f, ff, crescendo, decrescendo) a tanult dalokhoz és a meghallgatott zeneművekhez kapcsolódva.

Kimeneti követelmények, a továbbhaladás feltételei 7. oszt.

Zeneművek, énekes anyag:

Az énekes anyagból 15 dal éneklése emlékezetből tisztán, kifejezően, egyénileg és csoportosan.

Tudja alkalmazni a tempó, dinamikai, előadási utasításokat (tempo giusto, parlando, rubato,

piano, mezzoforte, forte);

Zeneművek, zenehallgatás:

Ismerje fel és nevezze meg az énekes és hangszeres népdalfeldolgozásokat!

Legyen képes felismerni a többször hallott zeneműveket!

Ismerje fel és nevezze meg a szimfonikus zenekar hangszercsoportjait, hangszereit hangszínük és látványuk alapján.

Ismeretek, ritmikai fejlesztés:

Ismerje fel az eddig tanult ritmikai elemeket: hangjegyértékek és szünetjelek; ritmusképletek: pontozott ritmus, triola, szinkópa; ütembeosztás: páros, páratlan ütem, stb.

Ismeretek, hallásfejlesztés:

Legyen képes könnyebb olvasógyakorlatok megszólaltatására felismerő kottaolvasással, szolmizálva.

Ismerje fel és nevezze meg a zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket (tempó, dallam, dinamika, stb.)

Zenei írás-olvasás:

A hangok ABC-s nevének ismerete G-kulcsban, C-dúr / a-moll, F-dúr / d-mollban.

Legyen képes a hangközök megnevezésére oktávon belül kottából, kevés hibával (k2, N2, k3, N3, k6, N6, T1, T4, T5, T8).

8. évfolyam

Félévi követelmény

Énekes dalanyag

Az alábbi nép-és műdalok, zeneműtémák (25) szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése önállóan emlékezetből.

Magyar népdalok (8)

A bolhási kertek alatt; A csitári hegyek alatt; Béreslegény; Bújdosik az árva madár; Elindultam szép

hazámból; Erdő mellett estvéledtem; Gerencséri utca; Röpülj, páva, röpülj...

Műzenei szemelvények, más népek dalai (4)

Bárdos Lajos: Csöndes kánon (Raics István); Gebhardi – Kerényi György: Glória szálljon – kánon;

Schubert: A pusztai rózsa; DankóPista: Eltörött a hegedűm

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra (1)

Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj;

Műzene:

Népdalok és műdalok.

A magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői.

Zenei írás-olvasás:

A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség.

Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában, szerepük a zenei kifejezésben.

Év végi követelmények

Énekes dalanyag

Magyar népdalok (3)

Elmegyek, elmegyek; Bartók Béla: Négy szlovák népdal: Lányát az anya...; Enni, inni van csak kedved...

Műzenei szemelvények, más népek dalai (6)

Gaudeamus igitur; Ballag már a vén diák...; Jut még eszedbe kedvesem...; Erkel Ferenc: Bánk bán

c. operából a Keserű bordal; Hazám, hazám; Verdi: Nabucco – Szabadság-kórus (Rabszolgák kórusa)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra (3)

Kossuth Lajos azt üzente; Fónagy József – Arany János: Süvegemen nemzetiszín rózsa; Ma van

húsvét napja

Műzene:

Műzene és népzenei feldolgozások különbsége.

Homofon és polifon (kánon) szerkesztés.

A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői.

Zenei olvasás-írás, zeneelmélet

Ritmika, hangközök, hangsorok: a 8 év anyagának összefoglalásaként könnyű dallamok, ritmusok.

olvasása, írása 1#-1 -ig szolmizálva és ABC-s névvel önállóan.

Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete.

A korábban tanult ritmikai ismeretek összegző tudása.

A korábban tanult hangközök felismerése, szolmizált éneklése, lejegyzése. Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan.

Zeneirodalom

A zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyei. Az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajok, jellemzőik, hangszerelési sajátosságaik.

Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus,

kortárs zene. Legjelentősebb képviselőik.

Kimeneti követelmények, a továbbhaladás feltételei 8. évfolyam végén

Zeneművek, énekes anyag:

Az énekes anyagból 15 dal éneklése tisztán, kifejezően emlékezetből egyénileg és csoportosan.

Zeneművek, zenehallgatás:

Tudja megkülönböztetni a kórus különböző szólamait (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus).

Ismerje fel és nevezze meg az énekes és hangszeres népdalfeldolgozásokat!

Legyen képes felismerni a többször hallott zeneműveket, tudja elhelyezni a megfelelő zenetörténeti korban.

Ismerje fel és nevezze meg a szimfonikus zenekar hangszercsoportjait, hangszereit hangszínük és látványuk alapján.

Ismeretek, ritmikai fejlesztés:

Ismerje fel az eddig tanult ritmikai elemeket: hangjegyértékek és szünetjelek; ritmusképletek: pontozott ritmus, triola, szinkópa; ütembeosztás: páros, páratlan ütem, stb.

Ismeretek, hallásfejlesztés:

Legyen képes könnyebb olvasógyakorlatok megszólaltatására felismerő kottaolvasással, szolmizálva.

Ismerje fel, nevezze meg, alkalmazza a zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket (tempó, dallam, dinamika, stb.)

Zenei írás-olvasás:

A 8 év anyagának összefoglalásaként könnyű dallamok, ritmusok olvasása, írása 1# -1 -ig szolmizálva és ABC-s névvel.

A hangok ABC-s nevének ismerete G-kulcsban, C-dúr / a-moll, G-dúr / e-moll, F-dúr / d-moll hangsorban.

Legyen képes a hangközök megnevezésére oktávon belül kottából (k2, N2, k3, N3, k6, N6, k7, N7, T1, T4, T5, T8).

Vizuális kultúra

5. évfolyam

Félévi követelmények

Kifejezés, képzőművészet.

Őskori, ókori művészetek.

Műalkotások felismerése, elemzése.

Vizuális kommunikáció.

Térbeli helyzetek, arányok, színviszonyok ábrázolása. Természeti és mesterséges formák elemző rajzi ábrázolása. Főszínek, mellékszínek. Színvázlat készítése: csendélet, tájkép festése.

Év végi követelmények

Tárgy és környezetkultúra. Állatábrázolás természeti környezetben. A legjellemzőbb nézetek.

Forma és funkció kapcsolata. Formaredukció, a formák leegyszerűsítése, átalakítása. Pozitív és negatív formák.

Díszítő elemek tervezése. Farsangi álarcok, dekorációk tervezése a formák leredukálásával.

6. évfolyam

Félévi követelmény

Kifejezés, képzőművészet.

Eseménysor megjelenítése képsorozattal.

A képzőművészet ágazatai: grafika, festészet, szobrászat, építészet.

Ókeresztény, román, gótikus, reneszánsz, barokk, művészet. Műalkotások elemzése, felismerése.

Vizuális kommunikáció.

Tagoltabb testes formák megjelenítése. Formaelemzés, tónusfokozatok, önárnyék, vetett árnyék. Beállítások, csendéletek grafikus ábrázolása.

Az emberi alak. Az alak vázolása, arányai, térbeli helyzetének és mozgásának ábrázolása.

Év végi követelmény

Tárgy és környezetkultúra. Mozgásábrázolás. Figurális kompozíciók készítése.

Egy adott tárgy elemzése forma és funkció szempontjából. Az egész és a rész kapcsolata. A látvány vizuális átírása. Új forma tervezése.

Dekoratív, absztrakt színkompozíciók készítése szabályos és szabálytalan formák felhasználásával. A színek dekoratív hatása.

Színkontrasztok. Betűgrafika, reklámplakát.

Barokk, klasszicizmus, romantika, realizmus, impresszionizmus. Műalkotások felismerése, elemzése.

7. évfolyam

Félévi követelmény

Kifejezés, képzőművészet.

Vizuális kommunikáció.

Ember vagy állatfigurák elemző rajzi tanulmányozása.

A XIX. század stílusirányzatai és azok jellemzői.

Érzelmek és hangulatok kifejezése, a látvány átírása.

Tanulmányrajz és színvázlatok készítése látvány után.

Sík, térhatású, és térbeli ábrázolás.

Egyszerű szögletes test csonkolása, felezése, negyedelése.

Év végi követelmény

Tárgy és környezetkultúra. Vetületi és axonometrikus ábrázolás.

Térhatású kompozíciók készítése.

Absztrakt színkompozíció létrehozása szerkesztett formákból.

Felíratok, plakátok tervezése.

8. évfolyam

Félévi követelmény

Vizuális kommunikáció.

A látvány megjelenítése.

Perspektivikus, axonometrikus, vetületi ábrázolás. Belső és külső terek perspektivikus ábrázolása. Horizontvonal, látóhatár. Rálátás, alálátás, szemmagasság.

Grafikonok, diagramok és felíratok tervezése. Térhatású betűk tervezése.

Év végi követelmény

Kifejezés, képzőművészet.

A tér illúzióját keltő ábrázolás.

OP-ART kompozíciók tervezése.

A színek térhatása. A színek derített és telített árnyalatai. Színkontrasztok. Színreflex. Csendélet, tájkép festése.

Látványok, képek, médiaszövegek, történetek vizuális megjelenítése.

A mozgókép működésének kreatív alkalmazása különböző feladatokban.

Tárgy és környezetkultúra Tárgyak átalakítása, áttervezése meghatározott célok érdekében.

Izmusok.

XX-XXI. sz. művészeti irányzatainak felismerése.

Műalkotások elemzése.

Kortárs művészet.

Lakóhely, a magyar népművészet tájegységei, jellemző díszítő motívumai.

Kollázs, montázs.

Dráma-és színház

Félévi követelmény

- Alkotó részvétel többféle dramatikus, illetve mozgásos tevékenységben.
- Alapszintű improvizációs képességek fejlődése, erősödő biztonság a térhasználatban a mozgás és a dramatikus tevékenységek folyamán.
- Konstruktív részvétel a dramatikus tevékenységek értelmező megbeszélésében

Év végi követelmény

- A tanuló képes a munkamegosztásra, érti és értékeli társai munkáját; fejlődik önismerete, képviseli saját álláspontját, és figyelembe veszi társai véleményét a közös alkotó tevékenységben.
- Ismeri és használni tudja a legalapvetőbb dramaturgiai, drámaszerkezeti és színházi alapfogalmakat; képes egy színházi előadásról megfogalmazni élményeit, gondolatait.
- Ismerje a jelentését a legalapvetőbb dramaturgiai, drámaszerkezeti és színházi alapfogalmaknak / lásd kulcsfogalmak, fogalmak/ –Tudja dramatizálni egy irodalmi mű megadott részletét.

Technika és tervezés

5. évfolyam

Félévi követelmények

Tájékozódjon és gyűjtsön információt a települések kialakulásáról, az egyes éghajlati viszonyok jellegzetes lakóépületeiről építőanyagairól.
Tájékozódjon a modern kor építőanyagairól és építőipari foglalkozásokról. Ismerje az építkezés menetét.
Elemi műszaki rajz ismeretek megismerése, alkalmazása a tervezés és a kivitelezés során.
Lakóépület makett készítése egyszerű geometrikus testekből.
A település régen és ma. A mi városunk: útikalauz készítése.
Ismerje a különböző közösségi épületek feladatát.

Év végi követelmények

Ismerje a tárgykészítésnél használt anyagok (faanyagok, papír,) alapvető tulajdonságait).
Tájékozódjon és nevezze meg a településünkön található legfontosabb középületeket, közintézményeket Ismerje a különböző közösségi épületek feladatát. Tájékozódjon az épületek, építmények, szabad területek és infrastruktúrák közötti kapcsolatról.

A gyalogos és kerékpáros közlekedés KRESZ szerinti szabályainak, valamint tömegközlekedés szabályainak biztonságos alkalmazása. Tájékozottság a közlekedési környezetben. Tudatos közlekedési magatartás. Ismerje közlekedéssel kapcsolatos foglalkozásokat, szakmákat.
A közlekedés fejlődése, találmányok és feltalálók a közlekedéstörténetben – információgyűjtés, rendszerezés.

6. évfolyam

Félévi követelmények

Ételreceptek megismerése. A készítendő étel és szükséges alapanyagok mennyiségének meghatározása, a költségek, valamint az időszükségletének becslése. Ismerje az élelmiszerek, ételek tárolásának lehetőségeit, tartósító eljárásokat.
Tapasztalatok az ételkészítéssel, élelmiszerekkel összefüggő munkatevékenységekről.
Az élelmiszerek címkéjén feltüntetett információk értelmezése. Ismerje étkezéssel kapcsolatos illemszabályokat és a terítés szabályait. Ismerje a magyar konya jellegzetes ételeit hungarikumait.
Ételkészítés és tárgyalkotás során a technológiák helyes sorrendjének megismerése, az eszközök szakszerű, biztonságos használatának tudatosítása. Tájékozódjon az élelmiszerhulladék minimalizálásának lehetőségéről.

Tájékozódjon a veszélyes anyagokról a háztartásban kémiai,- biológiai,- illetve tűzvédelmi szempontból.

Év végi követelmények

Az ember közvetlen tárgyi környezetének megőrzésére, alakítására vonatkozó szükségletek felismerése, a tevékenységek és beavatkozások következményeinek előzetes, helyes felismerése, az azzal járó felelősség belátása. Megismert anyagok, a műanyag és tulajdonságai, fémek tulajdonságai és a fafeldolgozás.
Elemi műszaki rajzi ismeretek alkalmazása a tervezés és a kivitelezés során. Vetületi ábrázolás. Tudjon egyszerű alaprajzot készíteni. Tájékozódjon a mesterséges környezetet, épületeket károsító természeti, időjárási tényezőkről.
A közlekedés fejlődése, találmányok és feltalálók a közlekedéstörténetében.
A gyalogos és kerékpáros közlekedés KRESZ szerinti szabályainak, valamint a tömegközlekedés szabályainak biztonságos alkalmazása.
A kerékpár karbantartásához szükséges ismeretek elsajátítása.
A vasúti közlekedésben való biztonságos és udvarias részvétel.
Tájékozódás közúti és vasúti menetrendekben, útvonaltérképeken.

7. évfolyam

Félévi követelmények

Az egészséges, biztonságos, környezettudatos otthon működtetéséhez szükséges praktikus életvezetési ismeretek tudatosítása.
A háztartás elektromos, víz-, szennyvíz-, gáz- és más tüzelőberendezéseinek biztonságos kezelése, takarékos és felelős használata, a használattal járó veszélyek és környezeti hatások tudatosulása, hibák, működészavarok felismerése. Az ivóvíz forrásai, a víz minősége, fizikai kémiai és biológiai jellemzői, vízfogyasztási módok.
Környezettudatosság a háztartási hulladékok kezelése során.
A takarékos életvitel és a környezetkímélő technológiák ismerete.
Az egyes gazdasági ágazatokhoz tartozó munkák, foglalkozások, szakmák, szakmacsoportok megismerése.

Év végi követelmények

Elemi műszaki rajzi ismeretek alkalmazása a tervezés és a kivitelezés során. Tájékozódás az alapvető géptani ismeretekben. Jármű makett tervezése, kivitelezése.

A kerékpárosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása. Tájékozottság a közlekedési környezetben.

Nyomtatott és elektronikus közlekedési információk. Menetrendek használata.

Közlekedéstörténet. A motorok fejlődési állomásai. A korszerű szárazföldi közlekedés. A járműmeghajtások jövője.

Környezettudatos közlekedésszemlélet.

Alapvető tájékozottság a továbbtanulási lehetőségekről, elképzelés a saját felnőttkori életről, pályaválasztási lehetőségek mérlegelése.

Munkahelyek, szakmák bemutatása, ezek összevetése a személyes tervekkel.

Digitális kultúra

5. évfolyam

Félévi követelmény

Adott informatikai környezet tudatos használata;

Az informatikai eszközök választásának szempontjai.

Egészséges, ergonómiai szempontoknak megfelelő számítógépes munkakörnyezet megismerése.

Az operációs rendszerek alapszolgáltatásai, eszközkezelés.

Mappaműveletek: mappaszerkezet létrehozása, másolás, mozgatás, törlés, átnevezés.

Állományok típusai.

Év végi követelmény

Az operációs rendszerek alapszolgáltatásai, eszközkezelés.

Mappaműveletek: mappaszerkezet létrehozása, másolás, mozgatás, törlés, átnevezés.

Állományok típusai.

Szöveges dokumentumok létrehozása, mentése. Szövegműveletek végrehajtása.

Szöveg, kép, hang, animáció elhelyezése a dokumentumban

Az adat fogalmának megismerése

A problémamegoldás lépéseinek ismerete és ábrázolása.

Az algoritmuskészítés lépéseinek az ismerete

Algoritmusok megvalósítása a számítógép segítségével

Egyszerűbb feladatok megoldási algoritmusainak megvalósítása Logo

6. évfolyam

Félévi követelmény

Információforrások kiválasztása, használata.

Böngészőprogram kezelése, webcímek beírása, linkek használata, portálok felkeresése.

Kulcsszavas és tematikus keresés.

A találatok során kapott információk tanulmányozása.

Információ küldése, fogadása. Elektronikus levelezőrendszer használata.

Év végi követelmény

Böngészőprogram kezelése, webcímek beírása, linkek használata, portálok felkeresése.

Kulcsszavas és tematikus keresés.

Információ küldése, fogadása.

A hagyományos és az elektronikus média kezelése, internetes média elérése, információk letöltése a számítógépre, információk értelmezése.

Az informatikai biztonsággal kapcsolatos ismeretek megértése.

Az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok megértése.

7. évfolyam

Félévi követelmény

Tájékozódás a különböző informatikai környezetekben.

Az operációs rendszer és a számítógépes hálózat használata.

Szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása.

Év végi követelmény

Szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása.

Objektumok szövegben való elhelyezése.

Táblázatkészítés szövegszerkesztővel.

Táblázatos dokumentumok készítése.

Összetett probléma megoldása fejlesztői környezetben.

A dokumentumok esztétikus megjelenítése érdekében képek gyűjtésére, feldolgozására kerül sor képszerkesztő program segítségével.

Ismerik a táblázatkezelés alapjait, a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit.

Tudnak különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájukban elhelyezni, ismerik a webes publikáció jellemző elemeit.

8. Évfolyam

Félévi követelmény

ismerje meg a különböző informatikai környezeteket;

tudja használni az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;

segítséggel legyen képes az adott feladat megoldásához alkalmas

hardver- és szoftvereszközök kiválasztására.

A modern infokommunikációs eszközök hatékony használata.

Az információ előállítása, megosztása, terjesztése, használata, átalakítása

Viselkedési szabályok közös kialakítása, a kulturált együttélés szabályainak betartása.

Év végi követelmény

Az elektronikus szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének felismerése

tudjon dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni;

tudjon szöveget, képet és táblázatot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;

tudjon egyszerű táblázatot létrehozni;

ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit;

tudjon bemutatót készíteni.

Testnevelés

5. évfolyam

Félévi követelmény

Rendgyakorlatok:

– térbeli alakzatok, nyitódás, záródás, fejlődés, szakadozás

– 4 ütemű szabadgyakorlat bemutatása

Atlétika:

– futó-és ugróiskola alapvető gyakorlatai

– térdelőrajt

– távolugrás elugrósávból

– 60m-es síkfutás

– 400m–es síkfutás

– Cooper futás

– kislabda hajítás helyből

Kosárlabda:

– megindulás-megállás

– sarkazás

– kétkezes mellső, felső átadás

– fektetett dobás egy leütésből

– ritmusos labdavezetés

– védekezés kar-és lábmunkája

Röplabda:

– alapállás, alapmozgás

– kosárérintés technikája

– igazodás a labdához

Torna:

– talajon: gurulóátfordulás előre guggolásból guggolásba, gurulóátfordulás hátra, mérlegállás, tarkóállás, összefüggő talajgyakorlat 3-4 elemből

– szekrényen: 3 részes szekrényen, felguggolás, függőleges repülés

Év végi követelmény

Rendgyakorlatok:

– 8 ütemű szabadgyakorlat bemutatása

Atlétika:

– tartós futás egyéni tempóban

– térdelőrajt végrehajtása

– távolugrás végrehajtása elugrósávból guggoló technikával.

– 60m-es síkfutás

– 400m–es síkfutás

– Cooper futás

– kislabdahajítás hármas lépésritmussal

Kosárlabda:

– megindulás-megállás egy leütéssel két ütemben

– sarkazás, passz

– kétkezes mellső, felső, alsó átadás

– fektetett dobás egy leütésből

– folyamatos, ritmusos labdavezetés

– védekezés kar-és lábmunkája

– a lépés és kétszerindulás szabályainak ismerete

Röplabda:

– alapállás, alapmozgás

– alkarérintés és kosárérintés technikája

– igazodás a labdához

– forgás szabályai

Torna:

– gerendán: érintőjárás, hintalépés

– gyűrűn: alaplendület

6. évfolyam

Félévi követelmény

Rendgyakorlatok:

– térbeli alakzatok kialakítása

– igazodás társhoz és szerekhez

– határozott formájú 32 ütemű gimnasztika gyakorlatsor bemutatása

Atlétika:

– futó-és ugróiskola alapvető gyakorlatainak ismerete

– térdelőrajt végrehajtása

– távolugrás végrehajtása, elugrósávból guggoló technikával

– kislabdahajítás öt lépésből

– 60m-es síkfutás

– 400m–es síkfutás

– Cooper futás

Kosárlabda:

– megindulás-megállás egy leütéssel két ütemben

– sarkazás, passz

– kétkezes mellső, felső,alsó átadás, pattintott átadások

– fektetett dobás labdavezetésből

– folyamatos labdavezetés, szlalon

Röplabda:

– alkarérintés és kosárérintés helyben és mozgásban, igazodás a labdához

– forgás szabályai

– alsó nyitás

Torna:

– talajon: gurulóátfordulás előre guggolásból guggolásba, gurulóátfordulás hátra, mérlegállás, tarkóállás, zsugorfejállás, fellendülés falnál kézállásba

– szekrényen: 3 részes hosszában felállított szekrényen, felguggolás, függőleges repülés; keresztben felállított szekrényen zsugorkanyarlati átugrás

Év végi követelmény

Rendgyakorlatok:

– igazodás tárhoz és szerekhez

– határozott formájú 32 ütemű gimnasztika gyakorlatsor bemutatása

Atlétika:

– térdelőrajt végrehajtása

– távolugrás végrehajtása guggoló technikával

– kislabdahajítás öt lépésből

– magasugrás átlépő technikával kis magasságon

– 60m-es síkfutás

– 800m–es síkfutás

– Cooper futás

Kosárlabda:

– megindulás-megállás, kapott labdával

– sarkazás

– kétkezes és egykezes átadások

– fektetett dobás szlalon labdavezetésből

– lerohanás

– visszajátszás szabálya

Röplabda:

– alkarérintés és kosárérintés , igazodás a labdához

– felső nyitás

– nyitásfogadás szabályai

Torna:

– gerendán: érintőjárás, hintalépés, keringőjárás, mérlegállás

– gyűrűn: alaplendület, fellendülés lefüggésbe, hátsó függés

7. évfolyam

Félévi követelmény

Atlétika:

– térdelőrajt

– távolugrás guggoló technikával

– kétkezes váltás

– 60m-es síkfutás

– 800m-es síkfutás

– Cooper futás

Kosárlabda:

– megindulás-megállás, sarkazás, dobócsel, passz

– védőmunka technikája

– átadások mozgás közben

– magas és mély labdavezetés

Röplabda:

– alkarérintés, kosárérintés

– egykezes érintések

– nyitás fogadás

– egyes sánc

Torna:

– talajon: gurulóátfordulások előre különböző kiinduló helyzetekből, gurulóátfordulás hátra, gurulóátfordulás hátra terpeszállásból terpeszállásba, repülő gurulóátfordulás, mérlegállás, tarkónállás, zsugorfejenállás

– kézenállás bordásfalnál

– 10 elemből önállóan összeállított gimnasztikai gyakorlatsor bemutatása

– szekrényen: kismacska

Év végi követelmény

Atlétika:

– térdelőrajt

– távolugrás guggoló technikával

– magasugrás lépő technikával

– kétkezes váltás

– 60m-es síkfutás

– 800m-es síkfutás

– Cooper futás

Kosárlabda:

– megindulás-megállás, sarkazás, dobócsel, passz

– védőmunka technikája

– átadások mozgás közbe

– magas és mély labdavezetés

Röplabda:

– alkarérintés, kosárérintés

– egykezes érintések

– nyitás fogadás

– egyes sánc

Torna:

– gerenda: összefüggő gyakorlatsor bemutatása a tanult elemekből

– gyűrű: alaplendület, lefüggés, hátsó függés, lebegőfüggés, leugrás végrehajtás segítséggel

8. évfolyam

Félévi követelmény

Atlétika:

– térdelőrajt

– távolugrás guggoló technikával

– magasugrás lépő technikával

– kétkezes váltás

– súlylökés

– 60m-es síkfutás

– 800m-es síkfutás

– Cooper futás

Kosárlabda:

– megindulás-megállás, sarkazás, dobócsel, passz

– védőmunka technikája

– védekezési módok: emberfogás, terület védekezés

– átadások mozgás közben

– magas és mély labdavezetés

Röplabda:

– alkarérintés, kosárérintés

– egykezes érintések

– nyitás fogadás

– kettes sánc

Torna:

– talajon: gurulóátfordulások előre különböző kiinduló helyzetekből, gurulóátfordulás hátra, gurulóátfordulás hátra terpeszállásból terpeszállásba, repülő gurulóátfordulás, mérlegállás, tarkónállás, fejenállás

– kézenállás bordásfalnál

– 10 elemből önállóan összeállított gimnasztikai gyakorlatsor bemutatása

– szekrényen: szabadon választott ugrás bemutatása

Év végi követelmény

Atlétika:

– térdelőrajt

– távolugrás guggoló technikával

– magasugrás lépő technikával

– kétkezes váltás

– súlylökés

– 60m-es síkfutás

– 800m-es síkfutás

– Cooper futás

Kosárlabda:

– megindulás-megállás, sarkazás, dobócsel, passz

– védőmunka technikája

– védekezési módok: emberfogás, terület védekezés

– támadás taktikája

– átadások mozgás közben

Röplabda:

– alkarérintés, kosárérintés

– egykezes érintések

– nyitás fogadás

– kettes sánc

– támadó játék

Torna:

– gerenda: összefüggő gyakorlatsor bemutatása a tanult elemekből

– gyűrű: alaplendület, lefüggés, hátsó függés, lebegőfüggés, leugrás